

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA KOPRSKEGA OKRAJA

KOPER — 25. AVGUSTA 1961 ★ POŜTNINA PLAĈANA V GOTOVINI ★

LETO X. - ŠT. 35

OB POMEMBNI GOSPODARSKO-POLITIČNI AKCIJI V KOPRSKEM OKRAJU

Na rešetu je perspektivni plan 1961-65

katere značilnosti perspektivnega načrta gospodarskega razvoja koprskega okraja v pridnjih petih letih — V razpravah o planu naj bi aktivno sodelovali vsi člani Socialistične zveze in volivci v okraju

Predlog perspektivnega plana, ki obsega tri zajetne zvezke, so v začetku tega meseca prejele naše komune, organizacije Socialistične zveze in podjetja. Obširno gradivo govori o realizaciji preteklega perspektivnega plana ter hkrati nudi zbir podatkov o razvoju vseh področij v prihodnjem petletju. Našteli bomo samo glavne značilnosti bodočega razvoja v gospodarstvu in se nomudili malo dlje pri družbenem standardu.

V gospodarstvu bomo razvijali predvsem tiste dejavnosti, ki imajo najugodnejše naravne in druge pogoje. Večjih novih investicij ne bo. pač pa bomo investicijska sredstva vložili v rekonstrukcije pomembnejših objektov kemični, kovinski in lesni stroter elektroindustriji. Povečanje oizvodnje bomo skušali doseči predvsem z modernizacijo proizvodnje, z uvajanjem avtomatizacije in s povečanjem produktivnosti dela, zato se bo v razdobju 1961—1965 na novo zaposlilo manj ljudi kot v preteklem perspektivnem planu. V proizvodnji bodo morale vse gospodarske organizacije nenehno upoštevati potrebe tržišča in tem potrebam proizvodnjo prilagajati, Pri investiranju v osnovna sredstva bomo dosegli zaželeni uspeh le, če bomo pri razdeljevanju skladov dovolj povečevali obratna sredstva, saj bližnja preteklost in tudi sedanje razdobje dovolj zgovorno pričata, da smo pomen obratnih sredstev vse preveč zanemarjali.

Največ investicijskih naložb kar 52 odstotkov vseh — bo po-rabljenih za promet, sledita mu industrija z 24,6 odstotka ter kmetijstvo z 10.8 odstotka, ostale investicije pa so v manjših odstotkih porazdeljene med ostale panoge. Omenili smo že potrebo po povečanju obratnih sredstev. Za največ se bodo povečala v industriji (za 10 milijard), v trgovini milijarde 200 milijonov, v kmetijstvu in prometu za nekaj manj kot po 1 milifardo, v ostalih panogah pa še manj. V primerjavi s prejšnjim razdobjem pa se bodo obratna sredstva povečala v kmetijstvu za 113 odstotkov, v industriji za 110 odstotkov, v obrti za 89 odstotkov, v trgovini

PROSTORI SOCIALISTIČNE ZVEZE

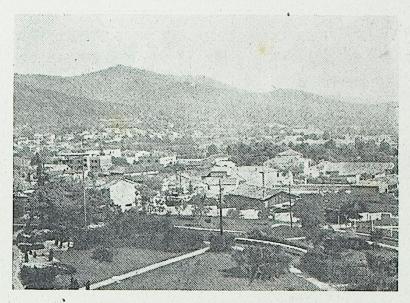
Ena izmed najnujnejših in tudi najtežavnejših nalog krajevnih organizacij Socialistične zveze v koprskem okraju bodo v prihodnjem obdobju prostori za njihovo vsestransko delovanje. Preskrbet! in urediti si jih bodo morale vse krajevne organizacije, če naj začnejo uspešno izvajati svoje programe dela. S skupnimi napori bo treba urediti krajevne klube, ki naj postanejo žarišče vsega družbenega življenja in dela na vseh področiih.

In tudi tam, kjer Socialistična zveza že ima takšne klube in svoje prostore, ali kjer že obstajajo klubi Svobode ali prostori prosvetnih organizacij, bo treba videti, če se njihova vloga in pomen za vse področje delovanja krajevne organizacije SZDL ne bi mogla še povečati z njihovo nadaljnjo opremo in dogovarjanjem za skupno delo vseh organizacij in državljanov.

za 86 odstotkov, v gostinstvu za 69 odstotkov itd. Gospodarske organizacije bodo morale svoja vlaganja pri investicijah precej povečati, tako za osnovna kot za obratna sredstva.

Do leta 1965 se bo družbeni bruto proizvod povečal za 112 odstotkov in dosegel 138 milijard 436 milijonov dinarjev, skupni narodni dohodek za za 109 odstotkov in bo leta 1965 znašal na prebivalca 468 tisoč din ali za 95 odstotkov več kot leta 1960.

Predlog perspektivnega plana se že v uvodnem delu temeljito ukvarja z vprašanjem družbenega standarda. Ker je to področje zaradi naglega gospodarskega razvoja in ker smo ga preveč (Nadaljevanje na 3. strani)

Pogled na razvijajočo se kraško metropolo Sežano

Prebivalci sežanske komune slavijo letos svoj občinski praznik še posebno slovesno, ker sovpada z jubilejem naše ljudske vstaje in revolucije. Z željo, da bi tudi vnaprej vsi po svojih močeh prispevali svoj delež k nadaljnji graditvi naše socialistične domovine, čestitajo k prazniku vsem občanom:

> OBČINSKI LJUDSKI ODBOR OBČINSKI KOMITE ZKS OBČINSKI ODBOR SZDL OBČINSKI SINDIKALNI SVET OBČINSKI KOMITE LMS OBČINSKI ODBOR ZB NOV OBČINSKI ODBOR ZVVI OBČINSKI ODBOR ZROP

> > SEŽANA

OB LETOŠNJEM PRAZNIKU SEŽANSKE KOMUNE

Prišlo je sedem junakov

Bilo je pred dvajsetimi leti, ko je Ervin Dolgan-Janez poiskal v Ljubljani Toneta Tomšiča, Franca Leskoška-Luko in Aleša Beblerja. Na sestanku v Šiški je bil sprejet sklep o oboroženi formaciji za Primorsko. Ervin se je takrat vrnil s Primorske, kamor je odpotoval konec junija in kjer je (v Ilirski Bistrici in okolici) že začel z intenzivnim organizacijskim in političnim delom.

Skupina partizanov, ki je odpotovala na Primorsko, se je for-mirala na Mokrcu iz mokrške enote. Vodstvo skupine je bilo zaupano Ervinu Dolganu, za komisarja je bil postavljen Milko

Puntar, ostali pa so bili: Peter Čelik, Ivan Sancin-Jovo, Franc Žagar-Čemberlajn, Benjanim Čehovin in Slavko Likar-Lojze.

Dne 27 .avgusta zvečer je skupina preko Šiltabra—Narina— Stare Sušice—Volč—Dolenje vasi-Velikega polja-Gradišča prispela v Gornjo Branico. Že naslednji dan je bil pri Kobolih v Kantetovi hiši prvi sestanek, ki ga je vodil Ervin in ki so se ga udeežili še Antonija Kante, Evgen Kante, Milan Kante, Gizela Uk-mar, Viktor Ukmar in Herone Čehovin.

Smrt fašizmu — svobodo narodu! In je završalo in se širilo od ust do ust, od vasi do vasi Partizani so tu, naša vojska!

Pred dvajsetimi leti je prišlo sedem fantov, sedem junakov. 28. avgust so prebivalci sežanske občine izbrali za svoj praznik, ki se letos pridružuje tisočim proslavam od meja do meja naše domovine kot svetal datum začetka oborožene borbe in ljudske revolucije na Primorskem, posebej pa še v tej občini.

Občinski ljudski odbor Sežana bo imel na dan praznika prihodnji ponedeljek dve seji, najprej delovno, nato pa še svečano sejo. Na svečano sejo, ki bo ob 13. uri v hotelu »Triglav« v Sežani, je ljudski odbor povabil številne goste, med njimi tudi vodjo prvih partizanov na Primorskem, tovariša Ervina Dolgana-Janeza. Delovni kolektivi v vsej občini pa so sklenili, da na dan praznika ne bodo delali.

Polde Rener

PRED VELIKIM SLAVJEM V ILIRSKI BISTRICI

Dne 9. in 10. septembra bo v Iirski Bistrici v počastitev 20. obletnice vstaje jugoslovanskega ljudstva ena izmed najbolj množičnih prireditev našega okraja. Takrat bo namreč otvoritev grobnice, v katero bodo položili posmrtne osťanke 284 borcev, ki so padli v zadnji ofenzivi okrog Ilirske Bistrice v maju 1945. Kot uvod k tej proslavi bo pohod 2000 mladincev in mladink po partizanskih poteh in veliko zborovanje, ki se ga bo predvidoma udeležilo najmanj 10.000 ljudi.

IZ KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL NA HRPELJSKEM

bolj narašča

Po sklepu izvršnega odbora SZDL v Hrpeljah bodo v nedeljo 27. t. m. v Hrpeljah, Materiji, Slivju, Obrovu, Pregarjah in Pod-

gradu sektorska posvetovanja s predsedniki, tajniki in blagajniki krajevnih organizacij Socialistične zveze. Obravnavali bodo pomen in priprave na mednarodno konferenco izvenblokovskih držav v Beogradu, uredbo za izvrševanje Zakona o pravnem položaju verskih skupnosti ter nekatera organizacijska vprašanja. Sklep seje izvršnega sveta občinske SZDL je tudi bil, da se zaenkrat ustanovijo v Hrneliah, Podgradu in Pregarjah v okviru krajevnih organizacij SZDL sekcije za zunanjepolitična vprašanja. Pred-sedstvo in tajništvo občinskega odbora SZDL sta te dni v tesnih stikih s kmetijsko zadrugo glede organizacije odkupa sena in sadja ter vprašanja mlačve žita.

VPISOVANJE V GLASBENO **SOLO KOPER**

Ravnateljstvo Glasbene šole v Kopru sporoča, da bo vpisovanje za vse oddelke v dneh od 1. do 4. septembra 1961. Vpisovanje bo v pisarni Glasbene šole, in sicer od 9. do 12. in od 16. do 18. ure.

PRIHODNJE DNI BODO OČI IN UŠESA SVETA USMERJENA V BEOGRAD

iko upanje svobodoljubnih lju

Po vsem svetu vlada živo zanimanje za beograjsko konferenco nevezanih držav. Tega zanimanja ni moglo prevladati niti sedanje izredno zasedanje Generalne skupščine OZN, sklicano na zahtevo Tunizije zaradi njene pritožbe proti Franciji in zahteve, da ta takoj umakne vse svoje vojasile iz Tunizije. Konferenci Beogradu posvečajo tuje radijzornost še zlasti zato, ker bodo njeni sklepi in priporočila imeli znaten vpliv na delo XVI. redne Generalne skupščine OZN, ki bo takoj za tem sledila v New Yorku in bo imela na dnevnem redu kopico važnih mednarodnih vpra-

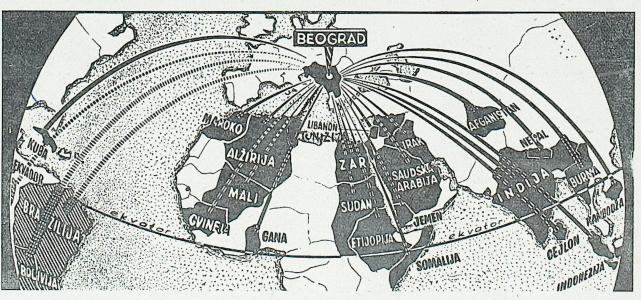
Nekateri politiki-pripadniki posameznih blokovskih skupin so se izrazili proti konferenci, to pa iz razumljivih razlogov. Nekatere politične in gospodarsko-finančne skupine na Zahodu so organizirale pravo hajko proti beograjskemu sestanku, češ da je to komunistična propagandna akcija. To pa je tudi razumljivo. če vemo, da na Zahodu vse svobodoljubne težnje pravkar osamosvoj<mark>en</mark>ih ali še vedno odvisnih rodov in ljudi istovetijo s konizmom, ki ga zahodna proanda slepo servira ljudem kot najhujši bau-bau za otroke.

Tudi drugim v bloku na nasprotni strani konferenca ne gre najbolj v račun. Mnogim se ne zdi prav, da ni več njihove »vodilne« vloge, da so pobude tako spontane — čeprav bi jo na vso moč hvalili, če bi o istih vprašanjih razpravljala in sprejela enake zaključke na njihovo pobudo in v njihovi organizaciji.

Medtem pa v Beogradu gredo h kraju organizacijske in proceduralne priprave za konferenco. Določen je vrstni red za konfeencho mizo: Sudan, Tunizija. Združena arabska republika, Jemen, Jugoslavija, Afganistan, Alžirija, Burm . Kambodža, Cejlon, Kuba, Ciper, Etiopija, Gana, Gvineja, Indija, Indonezija, Irak, Libanon, Mali, Maroko, Nepal, Saudska Arabija in Somalija.

Razen teh neposrednih udeleženk konference pa bodo na njej zastopane še nekatere druge dežele sveta kot opazovalke, svoje opazovalce pa bodo poslale tudi nekatere politične stranke iz dežel, ki sicer pripadajo nekaterim blo-

Posebno dobro je na konferenposkrbijeno za novinarje, dijske poročevalce in televizijske snemalce, tako da bo svet sproti obveščen o vsem dogajanju na tej veliki mednarodni manifestaciji človeške vesti in neposrednega boja za mir in prijateljsko sodelovanje med narodi.

VSA POTA PELJEJO V BEOGRAD

VSE OKROG BERLINA

Berlinska kriza dobiva iz dneva v dan drugačno obliko. Te dni je obiskal Berlin podpredsednik ZDA Lyndon Johnson in za njim skupina 1500 ameriških vojakov. da bi okrepili berlinsko ameriško garnizijo. Ta odločitev Kennedyja je bila "osledica »nedavnega razvoja in premikov vzhodnonem-ških čet v Berlinu«. Podpredsednik Johnson priporoča Bonnu zadržanost in vse kaže, da so pogajanja neizbežna, posebno še, ker Vzhodna Nemčija odločno vztraja, da je pot do ponovne združitve dežele sklenitev mirovne pogodbe, razorožitev in ustanovitev nevtralne Nemčije. To pa za sedaj še ne gre v račun militaristično razpoloženemu Bonnu.

PRECEJ VEČ GOSTOV KOT LANI

Prezgodaj je še, da bi dokončno ocenili letošnjo sezono, čeprav se močno približuje koncu, vendar pa lahko že potegnemo nekaj zaključkov. Obisk, ki se je julija sicer res spremenil v pravcati naval, je bil v predsezoni in v začetku sezone slabši kot lani. Razen slabega vremena je precej krivde tudi v starih napakah. Prav tradicionalno smo spet zamudili pri inozemcih s ceniki. Počitniški domovi, teh je že kar precej, so bili v predsezoni slabo zasedeni.

Do konca junija je bilo inozemskih nočitev za 5 odstotkov več kot lani, domačih pa je bilo manj. Cene v tako imenovanem komercialnem gostinstvu so bile za našega državljana pač malo previsoke. Tujih gostov bi bilo lahko več, pa so se mnogi raje odločili za dopust v italijanskih turističnih predelih, ker so bili tam letos cenejši kot mi. Tuje agencije, ki so imele z našimi gostinskimi podjetji pogodbe za preko vsega leta, so poslale v predsezoni zelo malo gostov. Tujci se že v jeseni odločijo, kam bodo šli prihodnje leto na dopust, naših cenikov pa takrat še ni bilo...

V juliju in avgustu je sledil pravi naval. Vsi hoteli vsi počitniški domovi in tudi zasebne sobe, vse, prav vse je nenehno polno. Veseli smo. ker je letos mnogo manj kritik na račun postrežbe, penzionov, cen in ostalega, gostje pa so mnogo bolj zadovoljni kot doslej. Hotel Palace v Portorožu je na primer letos vsem gostom z nižjim penzionom dal vsak dan na izbiro dva do tri menije, gostje z višjim penzionom (od 3 do 4 tisoč din) pa so dobili hrano po

Preskrba s prehrambenimi proizvodi je bila boljša kot doslej, še vedno pa primanjkuje kvalitetnega sadja in tudi zelenjave. O tem naj razmišljajo kmetijski proizvajalci in zadruge. Priliv deviznih sredstev pa je letos prav rekorden: v prvem polletju jih je bilo za 30 odstotkov več kot lani, v drugem polletju pa jih bo še znatno več.

TEŽAVE Z MILIJONI

— Si že slišal? Jože bo pustil obrt; menda so mu nabili dva milijona davka.

— Glej, glej, — sem se začudil.

— Jožetu je njegovo mizarstvo imenitno neslo. Avto, televizor, nova hiša...

Se istega dne sem ga pobaral, kako je s to stvario.

Se istega dne sem ga pobaral, kako je s to stvarjo.

— Da, prav si slišal, pustil bom državi. Veš, saj tista dva milijona bi že odrajtal, toda potem bi kasiral čistega samo en milijonali dva na leto — to pa se mi ne splača. Mar mišliš, da bom na pol zastonj garal? Raje si bom poiskal kakšno majhno stvar, nekaj bo vrgla najemnina, pa bo že ka-ko...

ko...
— Saj, — sem razumevajoče vzdihnil, — tudi z milijoni so kri-ži in težave... ab

GELÉE ROYALE — MATIČNI MLEČEK, garantirano znanstveno stabiliziran - proizvod Zavoda za čebelarstvo, dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji« v Ljubljani.

IZREDNO ZASEDANJE GENERALNE SKUPŠČINE

V-ponedeljek se je začelo izredno zasedanje Generalne skupščine OZN, ki bo predvidoma trajalo teden dni. Na dnevnem redu je francosko tunizliski spor zaradi Bizerte. To zasedanje je bilo sklicano na zahtevo skupine azijskih in afriških držav in poteka brez navzočnosti francoskega delegata. Zasedanju je predložena resolucija o rešitvi francosko-tunizijskega spora z 32 podpisniki, med katerimi je tudi Jugoslavija. Ena izmed osnovnih misli resolucije je, naj Generalna skupščina pozove Francijo na pogajanja o evakuaciji njenih čet s tunizijskega ozemlja, vključno Bizerte.

Z OROŽJEM NATO NAD ANGOLSKO LJUDSTVO

Portugalska armada uporablja v borbí z angolskim narodnoosvobodilnim gibanjem orožje Atlantskega pakta - tako poročajo britanski novinarji, ki so med drugim na pogorišču neke angolske vasi našli kos bombe z napisom: »Last letalskih sil ZDA«. Iz drugih virov pa prihajajo vesti, da se okrutnosti portugalskih kolonizatorjev nad angolskim ljudstvom .nadaljujejo kljub protestom svetovne javnosti, ker doslej še ni uspelo, da bi Varnostni svet in Generalna skupščina odločno označila politiko Portugalske kot napadalno.

DNE 20. AVGUSTA 1955 JE BIL PODPISAN VIDEMSKI SPORAZUM

šestih letih 33,627.000 prehodov

Pred šestimi leti je bil 20. avgusta uveljavljen tako imenovan: Videmski sporazum, ki ureja maloobmejni promet med Italijo in našo državo na meji, kjer se stikajo in močno prepletajo koristi in interesi prebivalstva na obeh straneh te državne ločnice med našima deželama. V teh šestih letih je bila ta ločnica praktično skoraj izbrisana po zaslugi tega sporazuma in politike dejavnega sožitja, kakršno izvajata obe državi, čeprav imata sicer vsaka svoj različen družbeni red in notranjo ureditev. V tem času je marsikatera nejasnost postala ra-

zumljiva in po zaslugi te odprte meje se je skrhala ost najbolj strupením sovražnikom naše dežele oziroma naše družbene ureditve. Prepričani z živimi dokazi neposrednega spremljanja našega družbenega razvoja so se mnogi zapeljanci odtegnili vplivu sovražne propagande, na drugi strani pa so se naši ljudje spoznali z ž vljenjem in razmerami na industrijsko zelo razvitem sosednem področju. Iz medsebojnega spoznavanja raste spoštovanje, rastejo prijateljski odnosi, se rojeva odkrito sodelovanje na vseh področjih.

USPELI KMEČKI TABOR NA OPČINAH

Letošnji trodnevni kmečki tabor, ki ga je letos že tretjič priredila Kmetijska zadruga na Opže postaja tradicionalna prireditev. Letos se ga je udeležilo nad 10.000 obiskovalcev. Razstavljeni so bili kmetijski stroji, povrtnine, sadje in vina. V zabavnem delu programa so sodelovali Veseli planšarji. Prireditelji so bili začudeni, ker se otvoritve niso udeležili pokrajinski kmetijski predstavniki, čeprav so bili vabljeni. Vojaške oblasti so vojakom celo prepovedale vstop na razstavišče.

LEP IZLET PO TRŽAŠKEM ZALIVU

Pokrajinska turistična ustanova iz Trsta je v četrtek, 17. avgusta, zvečer priredila uspel izlet po Tržaškem zalivu. Vožnje z ladjo Vettor Pisani se je udeležilo precej ljudi, med njimi več tujih turistov, predvsem severnjakov. Vsi so se prav prijetno počutili. Med vožnjo je na ladji igral orkester.

ŠTIRI MILIJARDE

V Trstu grozi povišanje cen komunalnih uslug, ker se spor med mestnim podjetjem Acegat in družbo SADE-Selveg, kot vse kaže, razvija v prid zadnje. Družba SADE-Selveg je vložila tožbo za plačilo razlike v tarifah električne energije, ki jo je dobavila od 1. avgusta 1949 do 31. decembra 1960, ter zahteva plačilo po višjih tarifah iz leta 1942. Ker podjetje Acegat nima nobenih finančnih rezerv, računajo na povišanje cen komunalnih uslug, kolikor bo beneško prizivno sodišče ugodno rešilo priziv družbe SADE-Selveg.

Sicer pa o razvijajočih se odnosih najlepše govorijo številke: v šestih letih je prešlo mejo s propustnicami Videmskega sporazuma kar 33,627,000 koristnikov ali več kot pet milijonov vsako leto. Največje število prehodov je bilo na tržaškem področju — 26 milijonov 617.000 oseb.

V šestih letih izvajanja Videmskega sporazuma ie nastalo iz praktičnih potreb nekaj sprememb, Na bližnjem zasedanji Stalne mešane komisije za izva janje določil Videmskega spor zuma bodo verjetno načeli tu vprašanje izdaje novega besedila tega sporazuma v skladu z že sprejetimi in uveljavljenimi spremembami, ki so skozi leta trajanja sporazuma zrcalile želje prebivalstva na obeh straneh meje, kar je privedlo do ustreznih sprememb v sporazumu.

Vnebojvestah

LONDON: Spopadi kolonialnih čet in policije z domačimi uporniki v Severni Rodeziji se vse bolj spreminjajo v pravo nenapovedano vojno. Voditelj združene stranke nacionalne neodvisnosti Severne Rodezije Kaunda pa je opozoril Veliko Britanijo, naj ne uveljavi nove ustave za Severno Rodezijo, ker ta ogroža obljubljeno afriško večino v zakonodajnem svetu kolonije.

MOSKVA: Drugi sovjetski ve-soljski potnik major Titov je te dni izjavil, da je sovjetski vesolj-ski potnik št. 3 človek izredne hladnokrvnosti, železne odporno-sti in neverjetne odločnosti ter bo kmalu presenetil svet s svojim poletom na Luno.

RIO DE JANEIRO: V Braziliji pripravljajo osnutek zakona, s katerim nameravajo zmanjšati delitev dobičkov tujih in domačih privatnih podjetij. Razen tega nameravajo Brazilci izvesti agrarno reformo in ustanoviti nacionalno komisijo za gospodarsko planiranje.

ALZIR: V zadnjih štirih mesecih je bilo v Aližiriji 1072 atentatov s plastičnimi bombami, od teh samo v mestu Alžir 650.

Odbor za proslavo 20-letnice vstaje pri občinskem komiteju ZKS v Idriji je v nedeljo priredil proslavo pri prvi centralni vojaški partizanski bolnišnici Pavla v Mrzli rupi. Proslave se je udeležilo veliko število preživelih borcev in nekdanjih ranjencev, ki so se v tej bolnišnici zdravili.

Med gosti smo opazili tudi prvega partizanskega zdravnika dr. Aleksandra Galeta-Petra, dalje dr. Pavlo Jerinovo-Lah, oba so udeleženci prisrčno pozdravili, slavja pa se je udeležil tudi član ZK Slovenije tovariš Janez Hribar, bivši politkomisar IX. korpusa. Navzlic slabemu vremenu so se udeleženci proslave lepo počutili, še posebej, ko so pričeli oživljati spomine na nekdanje boje in druge dogodke iz NOB. Dr. Aleksander Gale-Peter pa je na pročelju osnovne šole Janka Premrla-Vojka v Mrzli rupi odkril spominsko ploščo in jo predal v varstvo pionirjem ter udeležencem spregovoril o pomenu bolnišnice, v kateri se je v letih NOB zdravi okoli 1700 ranjencev in bolni partizanov. Vsem okoliškim prebivalcem se je zahvalil za vso pomoč, ki so jo v težkih dneh nudili osebju bolnišnice in ranjencem. Zaradi slabega vremena se je kulturni del programa nadaljeval na Vojskem v Planinskem

Preživeli porci garibaldinske brigade »Fontanot« so obiskali Belo krajino. Na sliki jih vidimo na Suhorju pod Gorjanci, kjer je bila pred 17 leti brigada ustanovljena

Tri lepe dni s »Fontanotovci«

v vlogo neprizadetega poročevalca, če dogodek globoko doživiš. Opazoval sem mladeniča, slučajnega gosta, ki s srečanjem garibaldincev in ljudmi izpod Gorjancev ni imel nič skupnega. Ko je opazoval starega očeta z velikimi brki, ki je objemal bivšega borca z rdečo ruto okoli vratu, kakor da bi bil njegov sin, so se mu orosile oči. Sicer pa je bilo tistega popoldneva na Suhorju mnogo takih solza sreče in ganjenosti. Garibaldincev je bilo za dober bataljon. Prišli so iz Trži-

OBVESTILO BRALCEM

Poletne počitnice so skoraj mimo in tudi letni dopusti naših delovnih ljudi gredo h kraju. Zato bo prihodnja številka »Slovenskega Jadrana« izšla v svojem rednem obsegu, to je na dvanajstih straneh, v drugi septembrski številki pa bo k svojim mladim prijateljem priplula že tudi mladinska priloga »Barčica« z novo slikanico in kupom zanimivih prispevkov v sliki in besedi.

Ne zamudite zato prihodnje in naslednjih številk Slovenskega Jadrana. Zagotovite si list pri svojem prodajalcu ali še bolje: naročite se nani. kolikor vam že ne prihaia redno v hišo!

Uredništvo in uprava

krajev goriške in videmske po-krajine. Manj jih je bilo iz Trsta in koprskega okraja. Sprejem je bil veličasten: na prostoru pred šolo so bili godci v uniformah, pionirji z rutami in cvetjem in veliko število ljudi iz vseh vasi, ki ležijo ob cesti, ki pelje iz Gorjancev proti Metliki, Uradni del zborovanja je bil kratek. Garibaldinci so položili venec na spomenik padlih, predstavnik Zveze borcev iz Metlike je pozdravil goste in povedal, da ljudje teh krajev še vedno goje ¬rijateljstvo do italijanskih borcev, ki so pri nas sodelovali v borbi proti okupatorju. V imenu glavnega odbora ZB Slovenije jih je nozdravil Marijan Bertoncelj. Predstavnik ANPI za goriško pokrajino je v svoji zahvali podčrtal bratstvo v orožju slovenskih in italijanskih partizanov in govoril o pomenu skupne borbe tudi danes, da bi očuvali mir na svetu. Med prebivalci in garibaldinci se je razvilo sproščeno obujanje spominov na čas pred 17 leti, ko je bila tod ustanovljena brigada »Fontanot«. Italijanski borci so obiskali nato Črnomelj, Semič, Dolenjske toplice. Žužemberk. Dalje časa so se zadržali na Smuki, kjer je brigada »Fontanot« 14. aprila 1945 za ceno velikih žrtev zadržala prodirajočega sovražnika. Bivši

Ni preprosta stvar, postaviti se ča, Cervignana, Pieresa in drugih Fontanotovci so obiskali še Kočevje, Ljubljano in Velenje.

To srečanje po 17 letih bo nepozabno, saj je većina borcev šele ob tej priložnosti ponovno obiskala te kraje. Ganilo jih je, da se jih ljudje še vedno spominjajo, vrh tega pa so tudi občudovali velik napredek, ki ga io moč opaziti na vsakem koraku. Obisk italijanskih borcev so organizirali glavni odbor SZDL Koper, Nova Gorica in glavni odbor Zveze

Portoroški folkloristi v Poreču

Folklorna skupina Piran-Portorož je minulo soboto gostovala s svojim programom plesov in pesmi v Poreču na »Plavi laguni«.

S primorskimi plesi je skupina pokazala stari primorski umirjeni korak, z gorenjskimi pa živahnejšega. Kolikor so inozemski gostje in starejši domači turisti bili zadovoljnejši, toliko naša mladina ni pokazala smisla za prelepe stare domače plese, kar da misliti, ali je sploh mogoče nastopati v taki sredini, kjer si lahko posameznik marsikaj privošči, ne da bi pri tem kdorkoli posredoval.

Kljub delni nevigranosti je ob

koncu več vodij skupin inozemskih gostov dalo priznanie in izrazilo željo, da bi skunino še kdaj videli.

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bra-daškja, Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Ured CZP Primorski tisk Koper. Uredą ništvo in uprava v Kopru, Cankarjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 20 din. — Letna naročnina 800 din, za tujino 1600 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 600-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in klišeji tiskarna CZP *Primorski tiska

NA RESETU JE PERSPEKTIVNI PLAN

o razvoju gospodarstva koprskega okraja v letih 1961—1965

(Nadaljevanje s 1. strani) podcenjevali precej zaostalo, je temeljitejša poglobitev pač potrebna. Razmerje gospodarskih naložb napram onim družbenega standarda je še vedno pod pro-porcem republiškega plana. V planu je predlaganih od vseh naložb 76 odstotkov za gospodarstvo in 24 odstotkov za družbeni standard (v prejšnjem planu je bilo razmerje 72:28). Skupaj bi za

RAZPIS

VPIS V PRIPRAVLJALNI EČAJ ZA VPIS V II. STOPNJO ₹EDNJE TEHNIŠKE ŠOLE — STROJNEGA ODDELKA V KOPRU

Šolski center kovinarske stroke v Kopru organizira v šolskem letu 1961-62 pripravljalni tečaj za vpis v II. stopnjo srednje tehniške šole — strojnega oddelka. Na tečaju bo predelana učna snov, ki je potrebna za sprejemni izpit za II. stopnjo srednje tehniške šole. Tečaj bo v popoldanskih urah.

V tečaj se lahko vpišejo kandidati, ki so zaposleni v gospodarskih organizacijah in so kvalificirani delavci v kovinarski stroki.

Višina prispevka bo sporočena po vpisu. Prošnje, kolkovane s 50 din, naslovite na Šolski center kovinarske stroke Koner, poštni predal 156, do 10. septembra 1961.

RAZPIS

VPIS V PRIPRAVLJALNI EČAJ ZA VPIS NA FAKULTE-O ZA STROJNIŠTVO, IZRED-NI ŠTUDIJ V KOPRU

Obveščamo kandidate, da bo tudi to šolsko leto organiziran pri Šolskem centru za kovinarsko stroko v Kopru popoldanski pripravljalni tečaj za vpis na Fakulteto za strojništvo — Center za izredni študij v Kopru,

Kandidati naj do 10. septembra 1961 vložijo prošnje na Šolski center kovinarske stroke v Kopru, poštni predal 156. Prošnje naj bodo kolkovane s 50 din. Višina prispevka bo sporočena kandidatom po prijavi.

> Šolski center za kovinarsko stroko v Kopru

RUDNIK V VELENJU MED NAJBOLJŠIMI V SREDNJI EVROPI

Velenjski rudnik sodi zaradi storilnosti dela med najuspešnej-še v Srednji Evropi, kar dokazu-je predvšem dejstvo, da je v le-tovije prvi povljativi, dosegal tošnjem prvem polletju dosegel 1,188.000 ton izkopanega premoga. V juliju je bil izkop premoga rekorden, saj so ga dnevno nakopali do 8.500 ton.

VSE VEČ NAFTE

Statistična poročila ugotavljajo, da smo letos pridobili znatno več nafte, kot je bilo predvideno. Ta-ko se je povprečna mesečna pro-izvodnja surove nafte skoraj po-dvojila, v primerjavi z lanskolet-na proizvodnjo na se je povečala sto odstotkov. Vse kaže, da bodo naše rafinerije predelale le-tos okrog 1,4 milijona ton nafte.

NAMESTO PREMOGA TEKOČA GORIVA

Znana apnenica v Kresnicah bo v kratkem popolnoma mehanizira-la svoj kamnolom. Predviđena je tudi rekonstrukcija peči, tako da bodo namesto premoga, ki so ga bodo namesto premoga, ki so ga doslej dobivali iz sosednjega tr-boveljskega bazena, uporabljali tekoča goriva in plin. S tem bo kresniška industrija apna zniža-la proizvodne stroške ob istočas-nem povečanju proizvodnje.

potrebe družbenega standarda do leta 1965 porabili približno 21 milijard 500 milijonov ali vsako leto za 122 odstotkov več kot v prejšnjem razdobju.

Za stanovanjsko izgradnjo bi porabili 57,6 odstotka vsote, namenjene družbenemu standardu in zgradili 3 tisoč stanovanj, največ dvo in trisobnih. Za komunalne objekte bo porabljenih 17,6 odstotka sredstev družbenega standarda. Vodovodno omrežje, največ v obalnem področju, se bo povečalo za novih 100 km, predvidene pa so dograditve in povečanja obstoječih vodovodov. Kanalizacijo bo treba izboljšati v obalnem področju in poskrbeti tudi za javno snago s sodobnim odvozom smeti in izpiranjem ulic ter zgraditi več parkirnih prostorov. Ponekod bo treba izboljšati tudi javno razsvetljavo in električno omrežje. Te probleme bodo morale komune reševati s tesnejšim medsebojnim sodelova-

Za prosveto in kulturo bo porabljenih 14 odstotkov sredstev ali 605 milijonov dinarjev vsako leto. Zgradili ali dogradili bomo 9 šol, od tega tri za italijansko manjšino. Čeprav se bodo sredstva, namenjena kulturi in prosveti, povečala za 5-krat, ne bomo v šolah dosegli predpisanega republiškega normativa za površino šolskega prostora po učencu,

Za potrebe zdravstva in socialnega skrbstva bo porabljenih 10,8 odstotka sredstev družbenega standarda ali povprečno 465 milijonov na leto. Porabili jih

cert na trgu pred »Ljudskim domom«.

trgu in v vseh gostinskih obratih Portoroža.

V soboto, 26. avgusta, torej vsi v Portorož!

lampiončki.

LETOŠNIA PORTOROŠKA NOČ

dicionalno »Portoroško noč«. V soboto 26. avgusta 1961 popoldne

ob 15. uri bo v Portoroškem zalivu prva jadralna regata z

udeležbo jadrnic iz Pirana, Portoroža, Izole, Kopra in Ljubljane.

otrok v gradnji gradov iz mivke. Otroci bodo tekmovali v dveh

skupinah: v skupini do 6 let starosti in v skupini od 6 do 10 let

Turistično društvo Piran-Portorož prireja tudi letos tra-

Ob 17. uri bo na portoroškem kopališču zanimivo tekmovanje

Ob 18. uri bo za slovesno vzdušje poskrbel promenadni kon-

Ob 20. uri bo po portoroški promenadi parada otrok z

Dejanska »Portoroška noč« pa se bo začela ob 21. uri ognjemetom, z nastopom folklorne skupine v originalnih

Portoroški gostinci bodo poskrbeli, da bodo z dobro jedačo

istrskih nošah, z razglasitvijo zmagovalcev popoldanskih tekmo-

vanj in njihovo nagraditvijo ter z volitvami »Portoroške vile 1961«. Po teh prireditvah se bo nadaljevalo ljudsko rajanje na

in pijačo in hitro postrežbo pripomogli k veselemu vzdušju

bomo za gradnjo nove bolnišnice in zdravstvenih domov v Kopru in Postojni, za ureditev petih novih splošnih ambulant, sedmih novih zobnih ambulant ter za izboljšanje zdravstvene službe tako v tehničnem kot kadrovskem pogledu.

Službo socialnega varstva bomo okrepili z ustanavljanjem občinskih in medobčinskih centrov za socialno delo, ki bodo področje socialnega varstva proučevali in reševali v komuni ob sodelovanju in pomoči Socialistične zveze, stanovanjskih skupnosti, organov delavskega in družbenega upravljanja ter gospodarskih organiza-

Da je res, kar smo že pisali o nepobrani turistični taksi na Koprskem in drugod, lepo kaže tudi gornja sllka: v zgodnjem jutru tudi mimo vozeči avtobus ne prebudi avstrijske družine v svojem avtomobilu, ki je nekaj dni stal ob glavni cesti pri morju, ne da bi se zanj kdo zmenil

RAZGOVOR O PROBLEMIH, POTREBNIH ŠIRŠE OBRAVNAVE

Tokrat o koprski kanalizaciji

V razpravah o ureditvi in nadaljnji izgradnji svojega mesta naj bi bolj kot doslej sodelovali in odločali vsi meščani

V gradnji je prva faza urejanja kanalizacije, ki bo gotova še letos. Zgrajen bo cevovod od klavnice do Fructusa, cevovod od šole na Bonifiki do izliva v stari zbirni kanal in še cevovod, ki bo ta dva povezal v enotni sistem. Tako zgrajen kanalizacijski sistem pomeni rešitev kanalizacije za del mesta med Vojkovim nabrežjem, Cankarjevo cesto in Čevljarsko ulico. Dela bodo veljala 55 milijonov dinarjev. Zaradi depresij terena ob Škocianskem zalivu bo lahko nova kanalizacija odvajala odplake šele po zgraditvi samostojnega objekta črpalnice in čistilníh naprav na Bonifiki.

Prvo fazo kanalizacije bodo lahko takoj uporabljali samo novi stanovanjski bloki ob Vojkovem nabrežju, ker bo zanje postavljena začasna črpalnica, ki bo pretakala odpadno vodo v Škocjanski zaliv (kanalizacija je položena 2 metra globoko in je ¬od gladino Škocjanskega zaliva). ter nova šola na Bonifiki, ker bo imela voda tam dovolj padca. Stolpnica ob Vojkovem nabrežju je priključena na obstoječo kanalizacijo, ki teče no Goriški ulici in se izliva v Škocjanski zaliv.

Črpalnica na Bonifiki bo zgrajena med cesto Ljubljana-Piran in glavnim zbiralnim kanalom pozneje. Ker je zaradi nizkega zemljišča ne bo moč graditi v globino, bo večja površinsko, saj bo obsegala približno 1000 kvadratnih metrov prostora. Njena zmogljivost bo takšna, da bo zadoščala tudi po dograditvi druge etape kanalizacije, ko bo ta zajela tudi ostali del Kopra in semedelski predel. Glavni odvodni kanal bo takrat obkrožil ves Koper, vanj bo vključena tudi Semedela, odtok v morje pa bo na konici sedanjega potniškega pristanišča. v globini 15 metrov pod morsko gladino.

Provizorična kanalizacija v starem delu Konra se počasi preureja, seveda najprej v tistih ulicah, za katere je že odločeno,

da bodo obdržale staro podobo. Za sanacijo kanalizacije v ostalih starih ulicah mesta pa je še prezgodaj, ker še ne vemo, kaj bomo podrli in kaj ne. O tem bodo odločali urbanisti, je slišati. Mi bi želeli nekaj bol^{*}šega; o tem naj bi razpravljali in odločali vsi Koprčani. Na žalost ugotavljamo, da za sedaj še ni tako. Prepričani smo, da vsi Koprčani žele kar največ informacii o tem, kako se bo njihovo mesto razvijalo. Prav zato tokrat nekaj o kanalizaciji. Začudeni pa smo nad tem, da je treba odpreti mnogo vrat in storiti mnogo korakov, preden človek kaj zve, namesto da bi informacije te vrste povsod ponujali!

Miloš Jakopec

KABEL ZA 120 MILIJONOV

RABEL ZA 120 MILIJONOV

PTT podjetje Koper bo v prihodnjih petih letih povezalo z novim, močnejšim telefonskim kablom Koper preko Izole s Portorožem in Piranom. Novi kabel bo omogočil približno 10-krat več pogovorov hkrati na omenjeni relaciji. Razen tega bodo lahko pozneje povezali ATC v Portorožu. Piranu, Izoli, Škofijah in Šmarjah v novo avtomatsko medkrajevno zvezo, ki bo vključena v avtomatsko mrežo v Ljubljani, tako da bodo medkrajevni telefonski pogovori potekali hitreje in avtomatično, brez posredovanja medkrajevnih central, kot je to v navadi zdaj. Za kabliranje na relaciji Koper, Portorož, Piran preko Izole, ki je prva osnova tega načrta, bo potrebnih približno 120 milijonov dinarjev.

AVTOMATIZACIJA TELEFONIJE NA KOPRSKEM

Po zmanjšanem načrtu, prvotni širši načrt so morali zaradi pomanjkanja sredstev namreč skrčiti, bo za avtomatizacijo telefonije na Koprskem v razdobju 1961-1965 potrebnih približno 815 milijonov dinarjev. PTT podjetje Koper bo zbralo skupaj s posojili približno 356 milijonov, vsa ostala sredstva pa bo treba dobiti na druge načine. Del bodo morale prispevati občine, del okraj Koper, nekaj pa seveda tudi gospodarske organizacije, saj bo koprsko področje z avtomatizirano telefonijo mnogo pridobilo. 815.000.000 dinarjev sredstev, to je potrošnja, ki jo predviđeva zoženi program, bo zadoščalo samo za osnovne potrebe in omogočilo, da telefonija, telegrafija in ostale poštne usluge na Koprskem ne bodo zaostajale za gospodarskim razvojem. Po zmanjšanem načrtu, prvotni razvojem.

Nekatera pisma potujejo počasi

Letos smo dobili v Kopru novo PTT podjetje, ki ima 3 osnovne enote, razmišljajo pa že tudi o četrti, ki bo, kot vse kaže, v Ilirnovem podjetju so izvolili organe samoupravljanja. Zaradi ekonomizacije poštnih uslug so izpremenili poštne tarife, občinski odbori pa so zvišanje povsod potrdili. Resno so se lotili nagrajevania po delu. Prejemki poštnih delavcev so se povečali za približno 15 odstotkov. Sistem nagrajevanja je najbrž malo preveč kompliciran.

Vmes pa je še ena težava: prejšnje poštne enote so se ukvarjale samo s tehnično službo in eksploatacijo naprav. Po de-

centralizaciji so nastala nova poštna podjetja kot samostojne gospodarske organizacije. V Kopru smo imeli smolo, da primerski Bistrici. V vseh enotah in v nih ekonomskih kadrov, ki bi zagotovili ekonomsko poslovanje novega podjetja, nismo mogli dobiti. PTT podjetje Koper se je zato moralo navezati na knjigovodski servis skupnosti PTT podjetij v Ljubljani. Navzlic lepim obljubam pa je ažurnost tega servisa kaj slaba. Izpiski prihajajo iz Ljubljane tudi z velikimi zamudami. Mlado podjetje nima nikoli jasne slike o svojem stanju Prav zdaj v začetku bo moralo temeljito analizirati svoje stroške. Tudi nezdravo kreditiranje storitev je močno pereče, saj dolgujejo klienti našemu podjetju kar 50 do 60 milijonov dinarjev. PTT podjetje Koper ne more vlagati tožb, ne pošiljati opominov in sploh ne more ukrepati, ker ne pozna finančnega stanja. Lahko bi tožilo prav klienta, ki bi že plačal.

> Nismo proti servisom, če upravičujejo svoj obstoj. Smo na proti servisom, ki formalizirajo decentralizacijo. Zavračamo izgovor: ekonomskih kadrov iz Ljubljane ni mogel nihče prisiliti, naj gredo na teren na Koprsko in mu kot protiutež postavljamo trditev: PTT podjetje Koper je brez svoje

ekonomske analize kakor blagajnik pred zaprto blagajno. To pa je, prepričani smo vsaj, zelo zaskrbljujoče! Mladi organi delavskega samoupravljanja v našem PTT podjetju niso upravljavci, če ne vedo, kaj naj upravljajo in kolikšno je imetje. Na vse to smo mislili, ko smo pisali naslov, ki bi pravzaprav moral glasiti: »Pisma decentralizacije« na relaciji Ljubljana—Koper potujejo počasi.

M. J.

Obeti PTT podjetja v Kopru

Robotov-poštarjev sicer še ne bomo kmalu videli, v poštni službi pa se obeta marsikaj novega. Pošte v našem okraju bodo v prihodnjih letih dobile 5 strojev za žigosanje, 4 težke avtomatske tehtnice za pakete (poleg štirih, ki jih že imajo), več avtomatskih pisemskih tehtnic ter vsaj 5 avtomatov za prodajo poštnih vrednot (poleg treh, ki že so). Poštarji bodo prejeli mopede za dostavo, za hitrejši prenos poštnih pošiljk pa bodo skrbeli posebni poštni avtomobili, ker sta železnica in avtobus ponekod prepočasna. Zmogljivost avtomatske telegrafije bodo povečali za 100 odstotkov, montirali novo ATC v

Postojni, povečali teleprintersko mrežo še za vsaj 4 nove stroje in uredili nekaj novih telegrafskih kanalov na relaciji Ljubljana— Koper. Število poštnih izvršnih enot se bo povečalo za 2, tako da jih bo 38, čeprav je že zdaj naša poštna mreža zelo dobra, saj praktično ni ljudi izven dostave.

Napoved vremena

od 25. avgusta do 2. septembra

V tem tednu se bo vreme izboljšalo, vendar dnevi ne bodo več tako topli, kakor so bili poprej. V popoldanskem času so mogoče kratkotrajne plohe.

zdravem bivanju ob morju

To je naslov predavanja, katerega je imel znani balneo-klimatolog dr. med. L. Trauner v torek zvečer v Portorožu. Turistično društvo je zaradi številnih pooraševanj domačih in predvsem zemskih turistov glede zdravvenih ozirov bivanja ob morju zaprosilo profesorja dr. Traunerja, ki se mudi že nekaj tednov v Portorožu na proučevanju zdravilnosti kopeli s solinskim blatom (peloidom) in slanico, da je o tem

govoril interesentom, ki so se zbrali v veliki dvorani »Ljudskega doma« v Portorožu, Profesor Trauner, slovenski rojak, bivajoč zadnja leta v Zagrebu, znan po vsej Evropi kot eden vodilnih strokovnjakov za obmorsko zdravlienie in posebno za zdravstvene faktorje ob Jadranu, je podal nekaj glavnih ugotovitev, katere mora upoštevati vsak turist med svojim bivanjem ob morju.

GOZDARSKI ODSEK

PRI KZ ILIRSKA BISTRICA

Pred nedavnim je Kmetijska zadruga v Ilirski Bistrici ustanovila gozdarski odsek, ki bo skrbel za izkoriščanje in nego gozdov zasebne lastnine. Do zdaj je te naloge opravljal za zadrugo Ilirska Bistrica gozdarski odsek Kmetijske zadruge Tone Tomšič iz Knežaka.

USPEŠNO

DELO SERVISOV

Stanovanjska skupnost v Ilirski Bistrici se usmerja v ustanavljanje servisov, ki razbremenjujejo delovnega človeka in pomagajo hišnim svetom pri upravljanju in urejevanju stanovanjskih stavb. Seđaj že poslujejo servisi za vzdrževanje stanovanjskih hiš, čevljarski servis, pralnica, krojaško-šiviljski servis, servis za družbeno prehrano in finančni servis. Našteti servisi so opravili lani za večkot 6 milijonov dinarjev uslug in storitev.

RAZVOJ TURIZMA

Tudi v Ilirski Bistrici so letos beležili velik porast obiska tujih domačih turistov. Največ je prisio Nemcev in Italijanov, Zaradi pomanjkanja nočitvenih prostorov so gostinska podjetja nudila prenočišča tujcem v zasebnih sobah v okviru posebnega dogovora.

UREDITEV PROMETA

Letos so v Ilirski Bistrici postavili več novih prometnih znakov in odstranili vrsto ovir ter tako izboljšali varnost prometa, Zgradili so 600 metrov peš poti in prepovedali peš hojo po voziščih. Največja ovira za promet, most na cesti II. reda pri gostišču Zmaga, bo kmalu razširjen. Prepoved vožnje s konjsko vprego po cesti II. reda na nekaterih odsekih bo močno izboljšala varnost prometa in vprežna vozila so usmerjena v

Letos so v Ilirski Bistrici postavili

šič iz Knežaka.

Lovski družini Prestranek in zvezi Postojna se je nedeljska príreditev v počastitev 20. obletnice vstaje in revolucije deloma pokazila zaradi slabega vremena. Čeprav je bil slavnostni del prireditve pred spomenikom padlim v NOB v Prestranku prenesen na prihodnjo nedeljo dopoldne, nakar bo velik srečolov in lovska veselica, pa je v nedeljo popoldne razjasnjeno nebo s pomočjo veselih Beneških fantov privabilo na zabavišče številne goste (na sliki)

Pismo urednistuu:

V zadnji številki Vašega lista, ki je izšel dne 18. avgusta 1961, objavili članek »O CESTI SLIVJE-TATRE« avtorja s pod-

pisom »-va«. V članku pisec navaja, da si je občinska mladinska organizacija v svojem letošnjem delovnem programu zadala nalogo, da bo organizirala brigadni sistem nadaljevanja in dokončanja graditve te ceste in da ni v tej smeri opaziti kakega gibanja,

K temu dajemo naslednjo obrazložitev:

Občinski komite LMS Hrpelje (ne občinska mladinska organizacija) si je v svojem programu dela za leto 1961, ki je bil sprejet na občinski konferenci LMS Hrpelje dne 31. januarja 1961, zastavil v programu kot nalogo tudi pomoč pri gradnji omenjene ceste. Ta točka se v programu dobesedno glasi:

»... Mladina iz naše občine pa

bo sodelovala še pri naslednjih lokalnih delovnih akcijah:

a) popravilu ceste Slivje-

Na seji komiteja dne 13. junija 1961 je komite med drugim razpravljal tudi o izvajanju programa dela. Glede točke o cesti Slivje-Tatre je bil sprejet sklep. da bo komite to delovno akcijo v celoti podprl in noskrbel, da se bo te akcije udeležilo čimvečje število mladine, nikoli pa si komite ni zadal kot nalogo organizacijo brigadnega sistema dokončanja ceste, ker za to žal nima finančnih možnosti,

> OBČINSKI KOMITE LMS HRPELJE

V Luciji pri Portorožu so bile minuli teden tradicionalne oslovske dirke, ki so tudi letos vzbudile veliko zanima-nja in nemalo veselja med številnimi udeleženci in gledalci. Na sliki: začetek tekme

V PIVKI

BODO GRADILI ŠOLO Kot kaže, bodo začeli v Pivki z gradnjo nove osemletne šole že letos jeseni ali najkasneje prihodnjo spomlad. Načrti za novo šolsko poslopje, ki naj bi stalo po predračunih 208 milijonov dinar-

jev, so izdelani in čakajo na za-

ključni revizijski pregled in odobritev. Investitor nove šole, ki bo lokirana med Pivko in Petelinjami, bo Občinski ljudski odbor Postojna.

Po predvidevanjih perspektivnega plana družbenega razvoja občine Postojna naj bi v kratkem začeli tudi z gradnjo nove osemletne šole v Postojni. Plan določa za gradnjo obeh šol skupno 400 milijonov dinarjev. Tudi za šolo v Postojni se že pripravljajo na-

in vprežna vozila so usmerjena v stranske ulice. SKRB ZA KADRE

Komisija za štipendije pri ObLO Ilirska Bistrica je razpisala 15 novih štipendij za študij na srednjih, višjih in visokih šolah prosvetne stroke. Stevilo štipendistov se bo tako povečalo na 53. Razen tega prejema štipendije več žrtev fašističnega terorja, ki študirajo ali pa se uče ob

ZA VAREN PROMET

jali bodo več domačih in tujih fil-mov o varnostni prometa ter raz-trosili 3.500 letakov.

POVEČANA MEHANIZACIJA

Kmetijska zadruga v Ilirski Bistrici je pred nedavnim kupila 6 novih traktorjev, ki bodo služili za dela na kmetijskih obratih zadruge in nudli usluge tudi kooperantom. Zadruga ima zdaj vsega 10 traktorjev in dva silokombajna za siliranje. Prav kmalu bo treba kupiti še vsaj toliko traktorjev, da bi zmogli opraviti številne naloge v kmetijski proizvodnji.

ZUNANJEPOLITIČNE SEKCIJE SZDL

Pri desetih odborih Socialistične zveze v občini Hirska Bistrica bodo ustanovili zunanjepolitične sekcije, ki bodo prebivalce seznanjale z dogodki doma in po svetu. Na Premu in v Ilirski Bistrici sta že bila posveta o ustanovitvi takih sekcij.

NOV DOM ZA DELAVCE

Obrat Gozdnega gospodarstva Postojna v Ilirski Bistrici bo kmalu pričel graditi v Ilirski Bistrici stanovanjsko stavbo z svoje delavce in uslužbence. Večji del sredstev za gradnjo stavbe bo prispevalo podjetje, preostanek pa bodo v obliki posojila dobili iz občinskega stanovanjskega sklada.

PORTOROŠKI INVALIDI OB 20-LETNICI VSTAJE

V počastitev 20-letnice vst narodov Jugoslavije praznujejo piranski občini od 15. do 31. avgusta »invalidske dneve«, v katerih posvečajo posebno pozornost vdovam in materam padlih partizanov in vsem težjim vojnim invalidom. Za konec meseca pripravljajo akademijo v vrtu »Vesna« v Portorožu, za začetek septembra pa izlet v Kočevski Rog. Zaradi vzajemnega razumevanja in sodelovanja s Turističnim društvom je organizacija ZVVI v Portorožu izposlovala za vse svoje člane, da imajo prost vstop na vse prireditve, ki jih priredi Turistično društvo Piran-Portorož v svoji režiji.

RAZPRAVE O AKTUALNIH ZADEVAH

Politični aktivi po naših občinah te dni razpravljajo na posebnih sestankih o aktualnih p litičnih dogodkih. Tako so u drugimi včeraj zaključili razpi vo o izvajanju zakona in položaju verskih skupnosti v Jugoslaviji ter o bližnji beograjski konferenci nevezanih držav v občinah Sežana, Izola in Koper.

REPUBLIŠKI MNOGOBOJ SLOVENSKIH TABORNIKOV V VALDOLTRI

Na jamboru plapolajo zastave

Turisti v teh dneh vidijo na cesti od Bivja proti Debelemu rtiču deske z napisom: Mnogoboj ZTS 1961. Če reneš ob teh napisih nekaj deset metrov ob bolnišnice v Valdoltri v breg, te pripelje pot do taborov, kjer so zbrani tekmovalci letošnjega republiškega zbranagoboja. so zbrani tekmovalci letošnjega republiškega taborniškega mnogoboja. Na tekmovanju so svoje ekipe — ckrajne prvake poslale Okrajne taborniške zveze iz Kranja, Ljubljane, Novega mesta, Gorice in Kopra. Svoju udeležbo je odpovedala Okrajna zveza tabornikov iz Murske Sobote, prav tako pa svojih ekip nista prijavili okrajni zvezi iz Celja in Maribora.

V sredo so se v poznih popoldan-skih urah zbrali na zbornem mestu tekmovalci-taborniki, ki bodo svoje tekmovalci-taborniki, ki bodo svoje moči in znanje preizkusili v medsebojnem tekmovanju v taborniškem mnogoboju. V tridnevnem tekmovanju se bodo ekipe borile med seboj za naslov republiškega prvaka v posameznih skupinah.

Tekmovalne skupine so razdeljene po starostnih dobah. Najmlajši ta-borniki — medvedki in čebelice (od 7 do 11 let) — tekmujejo v postavlja-nju šotora, orientacijskem teku, pre-magovanju ovir in kurjenju ognjev. Tekmovalni komisiji so se prijavile

KAJ PRAVIJO DRUGOD

PRED NOVIMI CILJI

Ta teden bodo končana zidarska dela pri gradnji sindikalnega doma v G. Petrovcih. Te dni tudi vaščani z mladino — skupno 30 do 40 ljudi dnevno — že urejujejo cesto, ki pelje mimo nove šole na Mikolov hrib. Upajo, da bodo še ta mesec končana tudi obrtniška dela in da bo novi sindikalni dom pravočasno končan. To je toliko bolj razumljivo, ker je znano, da je sodelovanje občanov v tej občini najbolj množično in načrtno pri vseh akcijah med vsemi pomurskimi občinami. PRED NOVIMI CILJI

TUDI ZA ČRNOMELJ: ATC Z 200 ŠTEVILKAMI

ATC Z 200 STEVILKAMI

V zvezi s pripravami za sobotno in nedeljsko srečanje borcev-poštarjev v Črnomlju smo zvedeli za prijetno novico, ki bo prav gotovo želo razveselila Belokranjce:

Kolektivi PTT podjetij v Sloveniji so sklenili, da bodo zbrali sredstva, s katerimi bodo v teku leta 1962 montirali v Črnomlju novo avtomatsko centralo za 200 številk. Prebivalci Črnomlja in Bele krajine bodo tovariško darilo nekdanjih borcev-poštarjev in njihovih sedanjih kolektivov prav gotovo toplo pozdravili, saj so danes hitre poštne zveze ter usluge z modernimi tehničnimi pripomočki ne samo sodobna, temveč hkrati tudi nujno potrebna osnova za nadaljnji gospodarski razvoj.

PRVI VOZNIŠKI IZPITI Pretekli teden so pred komisijo za izdajo vozniških dovoljenj v Konjicah izdajo vozniških dovoljenj v konjičah opravljali šoferske izpite prvi kandidati. Skupno se je prijavilo sedemnajst kandidatov, od katerih jih je izpite opravilo le osem, medtem ko je eden opravljal izpit za višjo kategorijo. Večina kandidatov je padla že pri teoretičnem delu. štiri ekipe medvedkov in štiri ekipe čebelic.

Tabornice in taborniki so razdelje-

Tabornice in taborniki so razdeljeni v tri skupine: skupina A od 11 do 14 let, skupina B od 14 do 18 let in skupina C nad 18 let. Te skupine tekmujejo v postavljanju šotora, orientacijskem teku in signalizaciji.

Ob otvoritvi letošnjega republiškega taborniškega mnogoboja je po dviganju zastav na drog v obliki ladijskega jambora pozdravil goste in tekmovalce starešina Okrajne zveze tabornikov Koper tovariš Raul Šiškovič, ki je vsem zaželel čim boljših uspehov in prijetno bivanje ob slovenski obali. Potem pa je štab tekmovanja dal ekipam zadnja navodila pred startom. Mnogoboj se je stem pričel.

Taborniki pa ne bi bili taborniki,

Taborniki pa ne bi bili taborniki, če ne bi zvečer, ko se je spustila noć nad morje, prižgali tabornega ognja. Ob njem so zapeli partizanske, ta-

borniške in slovenske narodne pesmi. V programu pa je sodelovala tudi grupa poljskih harzerjev, ki prav te dni zaključujejo svoje taborjenje kot gost odreda Janka Premrla-Vojka iz Divače.

V četrtek zjutraj so se pričela tekmovanja. Taborniki in tabornice so začeli tekmovati v postavljanju šoto-

movanja. Taborniki in tabornice so začeli tekmovati v postavljanju šotorov in signalizaciji, medvedki in čebelice pa v kurjenju ognjev in premagovanju ovir. V petek se bodo končala začeta tekmovanja, bo pa tudi start za prve ekipe v orientacijskem teku, medvedki in čebelice bodo tekmovali, v postavljanju šetorov. do tekmovali v postavljanju šotorov. V soboto pa bo drugi del tekmova-nja v orientacijskem pohodu.

Nedelja dopoldne. Na zbornem me stu se bodo zbrale vse ekipe in štab tekmovanja bo sporočil rezultate. Najboljše ekipe bodo nagrajene, naj-boljši Okrajni zvezi tabornikov pa bo predan prehodni pokal

Beseda o tekočih vprašanjih

O verskem vprašanju so pretekli petek razpravljali na plenarni seji občinskega odbora Socialistične zveze v Hrpeljah, Povod za to razpravo je dala nova republiška uredba o izvrševanju Zakona o pravnem položaju verskih skupnosti, ki ureja vprašanje delovanja cerkve in njenih predstavnikov ter odnos države in državljanov do cerkvenih obredov, verouka, pobiranja prispevkov za cerkvene namene in podobno. Na dnevnem redu je bila

tudi bližnja konferenca izven-blokovskih držav v Beogradu. Ker je pričakovati, da bodo nekateri udeleženci konference potovali skozi ta obmeini kraj, jim bo prebivalstvo ~ripravilo dostojen sprejem z okrasitvijo hiš parolami in zastavami. Plenum je sprejel pri tej priložnosti ostavko dosedanjega predsednika občinskega odbora SZDL Slavka Kovšce in izvolil za novega predsednika Marka Encija.

Rešitev je v jadranski magistrali

je bilo govora o nevarnih ožinah in ovinkih »ceste smrti« med rižanskim križiščem in Piranom ter Sečovljami. Izrečena je bila tudi misel, da na temeljito rekonstrukcijo te ceste še dolgo ne bo mogoče misliti. Toda to dolgo in negotovo čakanje ne bi bilo potrebno, če bi tudi slovensko morsko obalo vključili v jadransko magistralo, Jugoslovanska obala

med Tankim in Debelim rtičem na Miljskem polotoku, ali če hočete - pri bloku na Škofijah, ne pa šele pri Reki. Če torej hocemo, da bo avtomobilska turistična cesta vzdolž našega Jadrana res popolna, potem se mora pričeti tu. Nobenega opravičila ni za to, da bi samo slovenska morska obala ostala izven te

Čeprav je hortikulturno društvo v Ilirski Bistrici še zelo mlado, je pri svojem delu pokazalo že kar lepe uspehe. Na sliki je mestni park, na novo urejen in vzdrževan prav na pobudo mladega hortikulturnega društva

za to, da se od Reke podaljša cesta vzdolž istrske obale. Čez reko Mirno pod Novim gradom gradijo celo že most, ki naj bi ustvaril pogoje za njeno zahodnoistrsko traso. Kolikor smo mogli razbrati iz hrvaških listov, pa mislijo le na podališek do Savudrije. Ob tem se moramo res vorašati, ali smo s slovenske strani že sploh kaj storili, da se ne ustavi pri Savudriji, marveč potegne dalje čez Sečovlje mimo Portoroža ter skozi Izolo in Koper do Jernejskega zaliva, ali kar bi bilo pametneje - do bloka na Škofijah?

S tem podaljškom bi bilo na mah rešeno tudi vprašanje odstranitve sedanjih ožin in ovinkov »ceste smrti«, in jadranska magistrala bi res zajela vso dolžino našega Jadrana do Bojane. Vsi vemo, da prihaja največ motornih vozil iz zahodne Evrope v Jugoslavijo čez Trst. Vpadnica ceste na Škofijah bi bila tako najprikladnejša in cesta od tu dalje najkrajša za nadaljnja potovanja. Prav tako pa bi se je mogli posluževati tudi vsi tist: motorizirani turisti in drugi potniki, ki bi prišli v našo državo čez Gorenjsko ali Maribor in bi želeli dalje na Jadran. Samo tako bi lahko tudi vsega videli in spoOB ZAKLJUČKU POLETNE SEZONE ZAVODA PRIMORSKE PRIREDITVE

Doživetje za ljubitelje glasb

Minulo soboto je bil v Kopru koncert slavne pianistke Dubravke Tomšič — Že spet pičel obisk vrhunske umetniške prireditve

Z drugim festivalom jugoslovanske folklore je zavod Primorske prireditve v Kopru pravzaprav že zaključil letošnjo s kulturnimi prireditvami tako bogato poletno sezono. Za nepričakovan

V ŠMIHELU SI GRADIJO KLUB

Krajevni organizaciji Zveze borcev NOV in SZDL v Šmihelu pod Nanosom sta se lotili letos pomembnega dela za njuno vas. Neko poslopje, ki ga je vasi poklonil spomladi delavski svet Živinorejsko-poljedelskega kombinata Postojna, preurejata ob pomoči vaščanov v družbeni klub, ki naj bi postal v prihodnje osrednje zbirališče tamkajšnjega prebivalstva. Predvidevajo, da bodo klub v Šmihelu odprli že letošnjo jesen in na njem odkrili spominsko ploščo v čast padlim vaščanom v NOB. (ma)

PREDSEDNIK Oblo izola SPREJEL IZOLSKE TABORNIKE

Preteklo soboto je bila v Izoli nenavadna svečanost. Predsednik ObLO Srečko Vičič je priredil sprejem za izolske tabornike, ki so na osrednjem orientacijskem tekmovanju Jugoslavije v Celju dosegli državno prvenstvo.

Moška ekipa tabornikov »Jadranski stražarji« iz Izole, ki so jo sestavliali Peter Kobal, Mario Škerlič, Jože Sabadin, Edi Čižek in Miro Podgornik, ie osvojila državno prvenstvo s 789 točkami pred LRH, ki je osvojila drugo mesto in dosegla 779 točk. Predsednik jim je čestital za tako velik uspeh in jih pozval k še aktivnejšemu delu v taborniški organizaciji in pri graditvi socianameček pa je zavod pripravil ljubiteljem glasbe še prav posebno doživetje: klavirski koncert mlade Dubravke Tomšič, nekdanjega čudežnega otroka, ki se je leta 1946, ko ji je bilo komaj pet let, prvič predstavila za klavirljubljanskemu občinstvu. Odtlej je šla njena umetniška pot strmo navzgor. Enajstletna je odšla na študij v ZDA, nato pa je koncertirala že skoraj po vsem svetu, ki je enodušno priznal njen veliki talent. Zdaj živi umetnica v Dubrovniku, čeprav še vedno veliko potuje in nastopa doma in po svetu.

Sobotni koncert je bil razdeljen na dva dela. Za uvod je mlada umetnica svojsko interpretirala Beethovnovo »Sonato v mesečini«, nadaljevala pa s tremi Cho-pinovimi skladbami (Etuda v A molu, imenovana Revolucionar-na, pa Nocturno v fis-Duru in še temperamentni Scherzo opus 31).

V drugem delu koncerta je začela s Prokofjevo Tretjo sonato, nadaljevala z Ravelovo glasbeno podobo Igra vode, še s podobno Debussyjevo skico Veseli otok, zaključila pa z Lisztovim Mefisto valčkom.

Odveč bi bilo govoriti o podajanju vseh naštetih del, saj je bila umetnica razpoložena, za svoja izvajanja pa je bila po vsem svetu deležna najbolj laskavih ocen in priznanj najvidnejših umetnikov in glasbenih kritikov. Pičlo število udeležencev na koncertu je Dubravko Tomšič nagradilo in poplačalo za pripravljeni umetniški užitek z bogatim aplavzom.

Vendar pa je bilo vse skupaj le skromna nagrada za njeno prizadevanje zlasti pa še naporom zavoda Primorske prireditve. Koprska publika se je spet »odrezala« in ostala lepo doma. Opravi-

čila prav gotovo ni bilo iskati v grozečih oblakih, marveč so vzroki drugje - o njih pa smo že večkrat govorili in pisali. Upajmo le, da ne poreče kdo lepega dne, da Koprčani sploh nimajo posluha in ne smisla za vrhunske umetniške stvaritve in da je škoda »metati bisere...«. zakaj po-tem bomo lahko slišali v našem okrajnem mestu le še harmoniko in klarinet ...

Gorazd Morjak

Dubravka Tomšič pri klavirju na sobotnem koncertu v Kopru

Kje je ostala slovenska folklora?

Letošnji II. festival jugoslovanske folklore v plesih in pesmi od 31. julija do 5. avgusta z vrsto nastopov najboljših poklicnih in amaterskih folklornih ansamblov Jugoslavije, katere si je ogledalo nad 30.000 domačinov ter jugoslovanskih in tujih turistov, je pokazal še dosti bolj kot prvi vse veliko bogastvo in različnost jugoslovanske folklore. Zlasti pri tujcih je vzbudil izredno veliko zanimanje in navdušenje in o njem pišejo zdaj mnogi tuji listi, katerih poročevalci so ga obiskali.

Ob vsem tem velikem uspehu pa Slovenci z njim ne moremo biti zadovoljni. Odkrito lahko povemo, da nam je bilo zaradi porazno skromne slovenske udeležbe naravnost nerod-

KATERI BODO LETOŠNJI **NOBELOVI** NAGRAJENCI?

Predlogi za letošnje Nobelove nagrade padajo v znamenju Feniksovega vstajanja predstavnikov »mlajših« kontinentov. Tako je letošnja nagrada za mir napovedana južnoafriškemu črnskemu voditelju in borcu za svobodo Albertu Luthuli, najresnejša kandidata za literarno nagrado pa stačrnska književnika in politika Leopold Sedar Senghor, predsednik Senegalije, in Aihme Sesaire iz Martiniyueja.

Svedski pisatelj Artur Lundkvist pa je za literarno nagrado ponovno predlagal 77-letnega venezuelskega pisatelja Romula Gallegosa, ki je že več let med kandidati Južne Amerike.

Med kandidati za literarno nagrado pa so še vedno književniki, o katerih je švedska akademija razpravljala že lani. Med njimi je naš Ivo Andrič, razen njega pa še pisatelji Graham Greene, Heinrich Böll in Karel Blixen.

Dokončno bo o letošnjih dobitnikih Nobelovih nagrad švedska akademija odločila proti koncu oktobra. Predlogi za letošnje Nobelove

Naročaite. berite in širite »Slovenski Jadran«

no. Nastopili so samo Kurenti iz Markovcev pri Ptuju na prvem vačeru in ljubljanski Maroltovci na zaključni prireditvi v Kopru, a samo kot privesek. Vsi slovenski obiskovalci smo se zato upravičeno vprašali, kje in na kom je krivda za to. Mar Slovenci res nimamo ljudskih noš, plesov in pesmi, katere bi mogli z uspehom pokazati domačemu in mednarodnemu občinstvu ma jugoslovanskem festivalu?

Pozanimali smo se pri vodstvu Primorskih prireditev v, Kopru kot organizatorju festivala in zvedeli, da zavoda za to ne zadene nobena krivda. Povsem o tem nismo prepričani, vendar je levji del krivde drugje. Edini pomembnejši ansambel, ki ga imamo, so Maroltovci. Ti so v prvem času veliko obetali, počasi pa so popustili in niso dosegli tistega, kar smo pričakovali. Namesto da bi se vsi posvetili slovenskim nošam, plesom in pesmim, so zaradi navidezno

večjega »efekta« pričeli vaditi tudi plese drugih jugoslovanskih narodov. S temi na koprskem festivalu seveda ne morejo nastopiti.

Tu je potrebna sprememba. Slovenski ansambel naj bo doma in v svetu tolmač naše slovenske folklore. Kako lep program bi mogli sestaviti z ljudskimi nošami, plesi in pesmimi Koroške, Gorenjske, Bele krajine, Prekmurja, Goniške, Tržaškega in Istre! Tak program ne bi bil nič manj raznolik in zanimiv kot program srbskih, hrvaških in makedonskih ansamblov. In zakaj edino Slovenci nimamo svojega poklicnega folklornega ansambla? Ali vsaj skupine, ki bi bila stalna in se ne bi neprenehoma menjavala, kot se menjavajo študentje ljubljanske univerze. Zeleli bi, da nas na tretjem festivalu ne bi bilo več treba biti sram nad revno Pepelčico slovenske folklore v nošah, plesih in pesmih.

R. Goljak

Pismo uredništvu

Tovariš urednik,

Sedeli smo popoldne pri ekspresu v koprski slaščičarni Triglav. Tudi nekdo pri sosednji mizi je naročil »eno črno«. Ko mu jo je natakarica prinesla in pustila na mizi, se je tako nerodno zasukal, da je s komolcem sunil skodelico na tla. Razbila se je. Sam je poklical dekle, ki streže, in ji pojasnil, da se je zgodila nesreča ter da bo skodelico plačal. Pet sto dvajset dinarjev. je odbrusila ostro.

Tovariševa roka, ki je že segla po listnici, se je za hip ustavila. Obotavljal se je, počasi je le pri-

vlekel denarnico. Videla sem, da si ne upa ugo-

varjati, zato sem se oglasila: Saj skodelica ne stane pet sto dvajset dinarjev.

Kaj pa VAS briga, saj bo ON plačal, - sem dobila »prijazen odgovor«.

Pogrelo me je še bolj:

- Poslušajte, končno se to lahko pripeti kdaj tudi meni ali komu drugemu. Kar poglejte tam v sosednji izložbi Trgocentra: skodelica s krožničkom stane 210 din, pa še porcelan je.

Ošinila me je s hudo temnim ponledom. Tudi drugi gostje so že postali pozorni na najino prere-kanje, zato je nejevoljno zabrusila:

- Pa naj plača 250 dinarjev, ko ste že tako sitni!

Še sem hotela ugovarjati, pa sem zagledala proseče oči tistega, ki je po nesreči razbil skodelico. Bilo mu je nerodno. Odnehala sem, dekle pa je pobralo denar in mi še pri odhodu poslalo pogled, ki bi me moral zabiti vsaj kak meter pod zemljo. Saj, prikrajšala sem jo za 270 din.

Tudi pri tem ne gre samo za odnos do gostov, ampak tudi za čisto preprosto poštenost, mar ne?

a-ž, Koper

Vso srečo, draga tovarišica!

Letos praznuje učiteljica Mira Šajn na Jurščah pri Pivki kar tri jubile-je: svoj 63. rojstni dan, 42. obletnico učiteljevanja in 40. obletnico službo-vanja na Jurščah.

vanja na Jurščah.

Tovarišica Mira se je rodila 28. avgusta 1898 v Kanalu ob Soči. Odločila se je za učiteljski poklic in je že leta 1919, kljub vojni vihri, diplomirala na Učiteljišču v Gorici. Na prvo službeno mesto je odšla v Jelšane. Leta 1921 pa je prišla na Juršče in se tu za stalno naselila. Kot učiteljica je imela težko in odgovorno nalogo. Učiti otroke slovenskega jezika, vzgajati jih v ljubezni do svojega — slovenskega naroda in to v času, ko so bili pri nas okupatorji Italijani, ni bilo lahko in neodgovorno delo. Učiteljica Mira se je zavedala svojega poslanstva, zato je s pospešeno močjo in svojim odločnim značajem aktivno delala z mladino in šolskimi otroki predvsem na kulturnem poddročju. Njen trud je bil vedno kronan z uspehi. Ponosna in srečna je bila, ko se je mladina pod njenim vodstvom predstavila vaščanom z igricami, recitacijami in slovenskimi pesmicami.

pesmicami.

Kmalu so Italijani spoznali, da je tovarišica Mira preveč revolucionarnega in naprednega mišljenja in da zato škoduje njihovemu režimu. Ze leta 1928 je ostala brez službe, ker ji ponos, da je Slovenka, ni dopuščal učiti slovenskih otrok v italijanskem jeziku. Brez službe je ostala vse do leta 1945. (Naj omenimo še to, da ji let od 1928 do 1945, ko je bila odslovljena iz službe zaradi narodnosti, do danes še niso priznali za delovno do-

bo. Prav bi bilo, da s tem ne bi več odlašali.)

Prišla je II. svetovna vojna in za-čeli so se najslavnejši dnevi naše zgodovine. Mira je vseskozi verovala v zmago slovenskega ljudstva. In ni se motila. Že leta 1945 je lahko na-stopila službo slovenske učiteljice.

Se danes je upraviteljica osnovne šole na Jurščah. Vedno nasmejana se že 42 let vrača med šolske klopi. Vzljubila je otroke in vaščane in oni so vzljubili njo, zato ji k trojnemu jubileju iz vsega srca kličejo: »Še na mnoga leta, draga tovarišica Mira!« Až

Itroka sem zanemaril

(Odlomek iz knjige DVOJČKA. Izšlo v knjižni zbirki Nova Obzorja, prevedel Matej Rode, opremil Oton Polak)

»Ilieva!« je zaslišala Domna ženski glas, ki jo je klical. »Ilieva!«

Domna ni imela skoraj nobenih stikov z ženskami v soseščini. Vede-la je, da so jo opravljale, in jim je odgovarjala s prezirom. Toda glas od zunaj je bil vztrajen in Domna je pustila pranje, odšla v drugo sobo in se prikazala na oknu.

»Kdo je? Kaj bi radi?«

Učiteljica Mira Šajn med svojimi učenci na Jurščah

Bila je Zlata Paspaleva, soseda iz

tretje hiše.

"A si doma, Ilieva? Hotela sem se prepričati, da ne hodim zastonj po stopnicah. Na jih mnogo, pa vseeno.

stopnicah. Na Jih mnogo, pa vseeno. Odpri, takoj pridem!«
Domna je vedela, da je Zlata Paspaleva v vodstvu množične organizacije, in je z nezaupanjem gledala na njeno željo, da bi jo kar na lepem obiskala. »Kaj neki spet hoče?«
V Domninih mislih je bila organizacija Domovinske fronte nujno vezana z naprijatnostmi. Svoj čas. ko so cija Domovinske fronte nujno vezana z neprijetnostmi. Svoj čas, ko so
v organizacijo sprejemali vsakogar,
nje, Domne Ilieve niso, ker je bila
»moralno propadla«, sedaj pa kljub
temu prihajajo in jo nadlegujejo,
zdaj, da bi se naročila na časnik,
zdaj z vabili na sestanke ali zabave,
za krožke. Vsega tega pa se je izogibala, prezirala zbiranje teh »poštenih« (v narekovaju po njeni sodbi)
obrekljivk.

obrekljivk. Kljub temu je dejala:

»Kar naprej, Paspaleva!«
In je začela na hitro pospravljati
razmetano sobo.

Paspaleva je vstopila vsa zadihana – imela jih je že čez petdeset, poleg tega je bila debela, brez oblik kot sod in se je hitro zasopla. Takoj je vzela stol in sedla.

»Ze tretjič prihajam in vpijem, vpijem, tebe pa ni.« »Le zakaj si me je tako zaželela?« je pomislila Domna. »Takšno delo imam,« je dejala ne-

"Tudi razredničarka tvojega fanta je prihajala. No ja, mojega tudi. Tu-di ona te ni mogla najti.«

Domna se je omehčala. Za Dragana je šlo. Seveda, Dragana, »Zadnjič sem jo videla. Precej nas je bilo na roditeljskem sestanku. Te-be ni bilo.« »Nisem bila, delo,« je ponovila

Sploh ni vedela za sestanek. Dra-gan ji ni povedal. Pa tudi če bi ve-

"Precej smo se pomenili," je s te-žavo nadaljevala debeluška. "O mar-sičem. Kot starši in učitelji. Konec šolskega leta se bliža."

šolskega leta se bliža.«

Z debelo roko si je poravnala krilo in začela vleči nitko, ki se je pokazala na šivu. Kot da ji je bilo nerodno povedati to, kar mora.

»Za tvojega fanta gre. Učiteljica me je zaprosila in sem privolila. Sosedi sva, nič me ne stane. Otroka sta nama v istem razredu. Doma sem.«

Govorila je zmedeno. Domna ni razumela, kaj ji je pravzaprav hotela povedati. »Moj Dragan je slab dijak. Saj ga poznam. Če pa ni nikogar, da bi pazil nanj.«

»No ja, zato sva se menili z razred-

»No ja, zato sva se menili z razred-ničarko. Jaz pa mislim, če bom za svejega, bom pa še za tvojega... Doma sem. Ni mi treba hoditi v službo. Trije zaslužijo. Mož in dva sina, starejša. Jaz pa jim gospodi-njim, kuham, perem. Pazim na hišo. Vsak, ko pride, ve, da je kosilo skuhano, soba pospravljena, srajca zlikana. Dobra sinova imam. Naj-mljaši, postržek, Radko, je tudi pri-

Zlata Paspaleva je zopet povesila pogled h krilu in ga začela gladiti

"Saj pravim, menili sva se z razredničarko. Sedemletno šolanje je obvezno. Tvoj Dragan pa je zaostal eno leto. Tja. zgodilo se je. Naj se fanta učita skubaj, da se ne bosta potepala. Malo se bom umaknila, pa naj pomagata drug drugemu...«

Domna se je nenadoma zganila, "Da se ne bi potepala.« Kdo se potepa? Dragan. "Naj pomagata drug drugemu.« Kdo potrebuje pomoč? Dragan. Zlata Paspaleva ji namiguje, da je pripravljena pomagati."

Zlata Paspaleva ji namiguje, da je pripravljena pomagati.
»Moj neumen, neubogljiv, svojeglav... Motil te bo, draga Zlata,« Zakaj je uporabila besedo »draga«? Začutila je potrebo, da jo uporabi, da ji izrazi zahvalo.
»Ah,« je začela Zlata kriliti s težkimi rokami. »Kaj bi me motil. Saj to sem počela vse življenje. Stiri sem vzredila, sami moški. Eden je umrl, bog se ga usmili.«
»Oh, če bi se moj lahko privadil tvojega Radka!«
Ker se je poznala, ker je vedela za

tvojega Radkal«
Ker se je poznala, ker je vedela za svojo stalno odsotnost, ker je vedela, kakšen nered vlada v hiši, kakšna zmešnjava in razdvojenost, si je Domna v resnici zaželela, da bi Dragan imel prijeten kotiček.

»Se bo že privadil! Se bo že privadil,« je opogumljajoče kimala Zlata.
»Čez zimo je bil bolj priden, toda odkar je prišla pomlad, pravi razredničarka... Tja, otroci so, igra jih vleče...«

vleče...«
Drobne, dobrodušne oči, izgubljene v tolstem obrazu kot gumbi na pernici, so se ji iskrile.
»Če ga hočeš, draga Zlata, še jutri ti ga pošljem. S čim naj te pogostim? Ničesar nimam, kar bi lahko dala gosti.«

»Pusti, pusti! Treba me je gostiti! Le poglej, kakšna donda sem...« je vstala Zlata Paspaleva, dala Domni roko in se napotila k vratom.

Domna se je vrnila v kuhinjo in se znova lotila pranja. V koritu je bila tudi Kimova srajca. »Perem ga, skr-bim zanj, nisva pa ne poročena ne nič... Otroka sem zanemarila zara-

Pismi uredništvu...

Tovariš urednik!

V Slovenskem Jadranu ste dne 4. VIII. 1961 na 6. strani objavili članek dopisnika Jaše Žvana, ki dela slabo uslugo turizmu, ker navaja napačne podatke. »Robantenje zajetnega zamejca« zlonamerno navaja mnogo višje cene, kakor pa so v resnici na ceniku, ki je na očeh vsakomur, ki pride v Tumovo kočo na Slavniku. Dopisnik bi moral to pred objavo članka preveriti Če gre pri tem za zlorabo s strani osebja planinske koče, potem tega po tako »anonimni« ovadbi ni moč preveriti

Razlike med cenami v članku in ceniku: paštašuta din 180 -100, vino din 360 - 300 do 320, pivo navadno din 170 - 140, vžigalice din 30 - 10, razglednice din 50 - 30.

Nočnina za goste, ki niso člani planinske organizacije, je v posebni sobi res 600 din, v skupni sobi pa 360 din, ker je koča namenjena predvsem članom planinskih organizacij, ki plačujejo trikrat manj in ker ležišča navadno uporabljajo le za eno samo noč.

Na kraju bi radi še pripomnili, da so v planinskih postojankah na Slavniku pa še posebej - režijski stroški zelo visoki. Trudimo pa se, da bi razne pomanjkljivosti odpravili. Prosimo vas, da bi nam v bodoče pri tem pomagali z nasveti in blagohotnimi kritikami.

Planinsko društvo Železničar, Ljubljana

Tovariš urednik!

Dne 18. VIII. 1961 ste v Vašem listu objavili članek, v katerem A. S. iz Ljubljane graja naše podjetje, ker je bila poslovalnica Delikatesa v Postojni zaradi kolektivnega izleta v dneh 9. in 10. avgusta zaprta. Delavski svet je na svoji redni seji odobril kolektivu Delikatesa izredni dvodnevni izlet zaradi njegove požrtuovalnosti in neumornega dela, saj je poslovalnica Delikatese odprta vse dni v letu in člani kolektiva v resnici nimajo nikdar počitka, najmanj pa ob nedeljah in državnih praznikih Ta sklep delavskega sveta je z odločbo odobril tudi Občinski ljudski odbor Postojna. Upa-

KOPER, 25., 26. in 27. avgusta ameri-SKI barvni CS film MAČKA NA VROČI POLOČEVINASTI STREHI, 28. in 29. avgusta francoski VV film ULICA DE PRERI, 30. in 31. avgusta ameriški barvni film PRIJATELJ JOE.

JATELJ JOE.

IZOLA: 25. avgusta sovjetsko-angleški barvni film POT NA ANTARKTIKO, 26. in 27. avgusta indijski film VEČNA ZEJA, 28. in 29. avgusta ameriški barvni film PRIJATELJ JOE, 30. in 31. avgusta ameriški barvni CS film CARMEN JONES.

SMARJE, 26. avgusta sovjetsko-angle-ški barvni film POT NA ANTARK-TIKO, 27. avgusta ameriški film MA-TA HARI, 30. avgusta francoski VV film ULICA DE PRERI.

SKOFIJE, 26. avgusta ameriški film MATA HARI, 27. avgusta sovjetsko-angleški film POT NA ANTARKTI-KO, 29. avgusta ameriški barvni CS film CARMEN JONES, 31. avgusta francoski VV film ULICA DE PRE-BI

KOAKSIALNI KABEL LJUBLJANA—TRST

V koaksialni telefonski kabel Ljubljana—Trst, ki ga bodo položili v prihodnjih letih, se bo vključil tudi Koper preko Kozine. Nato bo lahko koprska pošta svojim naročnikom nudila hkrati tudi več sto pogovorov z Ljubljano, brez zamudnega čakanja. Priključek preko Kozine bo veljal približno 150 milijonov dinarjev.

AVTOMATIZACIJA TELEFONIJE V POSTOJNI

Še v tej petletki bo dobila Postojna medkrajevno avtomatsko telefonsko centralo, ki bo povezala avtomatske centrale v Ilirski Bistrici in Sežani ter ta predel vključila v avtomatsko mrežno skupino Slovenije. Nova ATC v Ilirski Bistrici bo veljala 71 milijonov dinarjev, nova ATC v Postojni blizu 130 milijonov, nova ATC v Sežani skupaj z novim poštnim poslopjem pa približno 138 milijonov dinarjev.

»SLOVENSKI JADRAN« v vsako hišo Slovenskega Primorja

mo, da potniki niso bili preveč prizadeti, saj je takoj poleg avtobusne postaje kavarna »Jadran«, kjer so lahko v teh dneh postregli prehodnim gostom.

Mestne trgovine Postojna, Stanislav Vahen

RAZPIS

Komisiia za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri Občinskem ljudskem odboru Koper razpisuje po 21. členu zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Ur. list FLRJ št.

MESTO POSLOVODJE GOSTIŠČA »PRI VODNJAKU« KOPER

Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1. visokokvalificiran gostinski delavec s 3-letno prakso ali

2. kvalificiran gostinski delavec s 5-letno prakso na vodilnih položajih v gostinstvu.

Pravilno kolkovane prošnje s 50 din državnih kolekov, z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev sprejema v 15 dneh od dneva objave Občinski ljudski odbor Koper.

RAZPIS

Upravni odbor Veletrgovskega podjetja s tehničnim blagom MOTOTEHNA Koper razpisuje

DELOVNO MESTO VODJE RAČUNOVODSTVA

Pogoji: Fakultetna izobrazba in 5 let prakse ali višja strokovna izobrazba in 8 let prakse ali srednja strokovna izobrazba in 10 let prakse v gospodarstvu.

Ponudbe sprejema uprava podjetja do 31. avgusta 1961.

RAZPIS za sprejem učencev v ELEKTROGOSPODARSKO SOLO V CERKNEM

ELEKTROGOSPODARSKA ŠOLA V CERKNEM pri Idriji bo v šolskem letu 1961-62 sprejela v šolanje učence za elektrostroko.
V šoli se mladinci usposabljajo za elekromonterje, elektroinstalaterje, elektromehanike in pogonske električarje.

carje.

Solanje traja 3 leta izmenično s teoretičnim in praktičnim poukom v
šoli in elektrogospodarskih podjetjih.

V šolo se sprejemajo preko elektrogospodarskih podjetij v starosti od
14—17 let, ko so uspešno dokončali
osemletko.

Vse informacija statuti

Vse informacije glede vpisa in o po-trebnih dokumentih dobijo kandida-ti pri elektrogospodarskem podjetju v območju bivanja.

v odmocju bivanja.

Prošnje za sprejem v šolo bodo elektrogospodarska podjetja sprejemala do 31. avgusta 1961. Izjemoma bo prošnje sprejemala tudi uprava šole, vendar bo moral biti tak direkten sprejem le v povezavi z določenim elektrogospodarskim podjetjem.

Sola ima svoj internat z calitati

Sola ima svoj internat s celotno

oskrbo.
Vsa nadaljnja pojasnila bodo dajali:
Uprava ELES v Ljubljani, Hajdrihova ul. 2, vsa elektrogospodarska podjetja v Sloveniji, tajništvo Strokovnega združenja podjetij za distribucijo el. energije v Sloveniji, Ljubljana, Hajdrihova 2/II, uprava podjetja »Elektroprenos«, Ljubljana 2/II
ter uprava šole. ter uprava šole.

Elektrogospodarska šola »Branko Brelih« CERKNO

RAZPIS

Solski odbor osnovne šole Sečovlje ima razpisana službena mesta predmetnih učiteljev za matematiko, fiziko, slovenščino, gospodinjstvo in telovadbo. Stanovanja po dogovoru, dodatek v naturi. Zaželeni so vozači, sprejeti bodo tudi honorarci za delno zaposlitev.

Mali oglan

LAMBRETTO LD 150, model 1957, prevoženih 18.000 km, ugodno prodam. Jeretina M., Muzejski

trg 7/II, Koper.
TROSOBNO STANOVANJE v v Kopru zamenjam za moderno, novo stanovanje v Semedeli ali v Kopru. Bosiljka Bevk,

Koper, Kidričeva ulica 27.

MENJAM DVOSOBNO STANO-VANJE v Pulju za enakovredno v Kopru. Poizve se pri Jožetu

Bradaču, Pula. 1. maj št. 25. MENJAM DVOSOBNO STANO-VANJE na Reki za enakovredno v Kopru, Informacije pri

Miri Maček, Semedela, Srebrničeva 8, Koper.

DVA ŠOLARJA iščeta opremljeno sobo za šolsko leto 1961/62. Plačata po dogovoru. Naslov Stojan Zucchiati, Plešivo 7, p. Dobrovo v Brdih.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO KOPER išče v okolici Kopra — Škocjan ali Žusterna — primeren hlev za svoje poizkusne živali. Ponudbe pošljite na Zavod za zdravstveno varstvo Koper, Verdijeva 11.

LANATEX - uvoz-izvoz Trst, Ulica Machiavelli 9, tel. 61-647. blizu trga Ponterosso, prodaja na debelo in drobno najfinejše tkanine po reklamno nizkih ce-

INTERTEXTIL, Trst, ulica Sv. Nikolaja št. 30, nudi bogato izbiro wsakovrstnih tkanin, vse vrste deznih plaščev »Super Nylon«, vetrnih jopičev, bund, raznovistnih pletenir. TEKSIL za krila in izgotovljena krila TERITAL, odeje, perilo za ženske, ženske in moške volnene puloverje, srajce, kravate, no-gavice, dežnike itd. po najnižjih dnevnih cenah.

MELBROSIN * preparat cvetnega prahu in matičnega mlečka (GELEE ROYALE), garantirano znanstveno stabiliziran, proizvod MELBRO-COOP (Zavod za čebelarstvo — Kalnik) dobite v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri »Kemofarmaciji«.

OB PRIHODU V TRST ne pozabite obiskati dobro znano trgo-vino CASA DELL'IMPERME-ABILE V ULICI S. NICOLÒ 22. V njej dobite največjo izbiro moške, ženske in otroške konfekcije, dežnih plaščev, vse vrste vetrnih jopičev, bund, dežnikov itd. po najnižjih cenah. Zagotavljamo, da boste zadovoljni z nakupom v naši trgovini. Kdor dostavi odrezek tega oglasa, dobi lepo darilo.

ZA POMLAD IN POLETJE DO-BITE NAJCENEJE V »MA-GAZZINI ALLA STAZIONE«, Trst, Ulica Cellini št. 2, poleg železniške postaje, veliko izbiro konfekcijskih izdelkov. Odjemalci s propustnico imajo poseben popust.

Radio KODER

VSAK DAN so poročila ob 7,30, 13,30 in 15. uri. Glasba za dobro jutro ob 7,15 in 7,35, zabavna glasba ob 15,10, reklame ob 7,15 in 15,10 uri.

NEDELJA, 27. avgusta: 8,00 Domače novice — 8,05 Kmetijska oddaja — 8,20 Za dobro jutro vam bodo zapeli in zaigrali . . . — 9,00 Naša reportaža: »Od Vrabč do Štjaka« — 9,15 Zabavni zvoki — 9,45 Poje Guy Mitchell — 13,30 Sosedni kraji in ljudje — 14,00 Glasba po željah — 15,15 Poje Slovenski oktet — 15,30 Igrajo veliki zabavni orkestri.

PONEDELJEK, 28. avgusta: 13,40 Odlomki iz oper — 14,30 Ponedeljkov športni pregled — 14,40 Nekaj melodij z orkestri nemških radijskih postaj — 15,30 Slovenske narodne pesmi.

TOREK. 29. avgusta: 13,40 V zabavo

29. avgusta: 13,40 V zabavnem ritmu — 14,00 S popevkami do-ma in na tujem — 14,30 Mladina poje — otroški zbor osnovne šole iz Divače — 14,45 15 minut z ansam-blom Barimar — 15,30 Polke in valčki.

SREDA, 30. avgusta: 13,40 Mali ansambli igrajo za vas — 14,00 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev 14,30 Kulturni obzornik: Pred za-

— 14,30 Kulturni obzornik: Pred začetkom novega šolskega leta —
14,40 Parada plošč — 15,30 Pojejo
zbori učiteljišča iz Tolmina p. v.
Maksa Pirnika.

ČETRTEK, 31. avgusta: 13,40 Zabaval
vas bo Stanley Black s svojim orkestrom in klavirjem — 14,00 Glasba po željah — 14,30 Melodije za
prijetno popoldne — 15,30 Slovenske
narodne pesmi.

PETEK, 1. septembra: 13,40 Eduard
Künecke: Plesna Sulta — 14,00
Operetne melodije — 14,30 Domače
aktualnosti — 14,40 Poje zbor RTV
Ljubljana — 15,30 Igra godba na pihala.

SOBOTA, 2. septembra: 13,40 Popevke in ritmi od tu in tam — 14,30 Primorski tednik — 14,45 Igra vam orkester Nelson Riddle — 15,30 Domače popevke.

KAM V NEDELJO?

PONOVITEV V PRESTRANKU

Zaradi slabega vremena minulo nedeljo je Lovska družina Prestranek preložila slavje primorskih lovcev na 27. avgust ob 14. uri z istim programom pred spomenikom padlim v NOB v Prestranku. Po slavnostnem delu bo velik srečolov in lovska veselica z dobro godbo, jedačo in pijačo.

Prizor z Ledeljske nogometne tekme na koprskem stadionu. NK Staklar (Pulj) je premagal domači NK Tomos z 2:1. Tekma ni bila prav nič zanimiva in pomlajeno moštvo NK Tomos je bilo nevigrano, kar povzroča upravičeno bojazen, da moštvo v jesenskem delu okrajnega prvenstva ne bo kos močnim nasprotnikom

Na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov razpisuje komisija za razpis mest direktorjev in upravnikov ObLO Piran mesto

DIREKTORJA KOMUNALNEGA PODJETJA PIRAN

Pogoji: gradbeni inženir s 5-letno prakso, gradbeni tehnik z 10-letno prakso ali visokokvalificirani delavec s 15-letno prakso, od tega deset let na vodilnem delovnem mestu. Ponudbe pošljite na ObLO Piran.

Po 58. členu pravil podjetja razpisuje upravni odbor trgovskega podjetja »SOČA KOPER« — Koper prosto delovno mesto

POSLOVODJE

za poslovalnico z usnjeno galanterijo. Pogoji: visokokvalificirani trgovski pomočnik s 5 leti prakse na poslovodskem mestu ali kvalificirani trgovski pomočnik z 10 leti prakse na poslovod-

Pismene ponudbe dostavite na upravo podjetja. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Trgovsko podjetje »TEHNOSERVIS« Koper proda osnovno

ROČNO REGISTRSKO BLAGAJNO »NATIONAL«

Ogled in prodaja bo 30. avgusta ob 10. uri v drogeriji na Prešernovem trgu — Muda.

TEHNOSERVIS KOPER

Upravni odbor PTT podjetja Koper razpisuje delovno mesto

ŠEFA GOSPODARSKEGA SEKTORJA

Kandidat mora imeti ekonomsko fakulteto z najmanj 3 let: delovne dobe ali ekonomsko srednjo šolo z najmanj 5 leti delovne dobe, od tega vsaj 2 leti v gospodarsko-računskih poslih, ali srednjo strokovno izobrazbo z več leti prakse v gospodarskoračunskih poslih.

Družinsko ali samsko stanovanje zagotovljeno. Osebni prejemki po pravilniku ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo ponudbe na gornji naslov. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

PLAVANJE SREČANJE V RENČAH

Plavalci Partizana iz Renč pri Gorici, — ti so po vsej verjetnosti edina ekipa na Goriškem, ki se, čeprav s skromnimi sredstvi, uspešno ukvarja s plavalnim športom, — so imeli minulo soboto in nedeljo v gosteh waterpoliste PK Koper. Koprčani se trenutno pripravljajo na bližnje republiško mladinsko prvenstvo v plavanju in so zato nastopili z oslabljenim moštvom. Zato je bil rezultat prvega dneva neodločen 7:7, v nedeljo pa so domačini zmagali s 6:5. deljo pa so domačini zmagali s 6:5.

KOŠARKARSKE VESTI

Kosakkatske vesti Komisija za košarko pri OZTV s sedežem v Postojni je sporočila, da se prične jesenski del prven-stva v okrajni košarkarski ligi v nedeljo, dne 3. septembra. V tej ligi nastopajo letos moštva TVD Partizan iz Kopra, Postojne, Se-žane, Ilirske Bistrice B in Pirana. V vodstvu so košankarji Kopra, ki spomladi niso izgubili nobene tekme.

Košarkarji Partizana iz Ilirske Bistrice so odigrali prejšnji četr-tek prijateljsko košarkarsko tek-mo s članom slovensko-hrvaške lige »Kvarnerom« iz Reke. Pred domačo publiko so Bistričani sla-vili visoko zmago 61:45. Tekmo sta sodila Vižin in Šajna.

sta sodila Vižin in Šajna.

V pripravah na začetek prvenstva v okrajni košarkarski ligi je v nedeljo gostoval v Postojni Partizan iz Sežane. Prijateljska tekma pred 100 gledalci se je končala z zmago domačega Partizana z 61:39 (32:19). Obe moštvi sta nastopili v najmočnejših postavah, najuspešnejši strelci pa so bili Lipovž (17), Gerželj (12) in Tavčar (9) pri Postojni ter Škrinjar (23) in Sajna (10) pri Sežani. (ma)

Razen teh dveh waterpolo tekem so bile tudi plavalne tekme in v vseh disciplinah so zmagali Koprčani, edi-no v metuljčku je prvo mesto zase-del domačin

no v metuljčku je prvo mesto zasedel domačin.
Renčani so ponovno dokazali, da so še vedno trd oreh za predstavnike z morja, kljub temu da nimajo možnosti rednega treninga. Zato bi kazalo v bližnji mrtvi sezoni organizirati v Kopru tečaj za trenerje, da bi tudi drugi klubi na Primorskem prišli do prepotrebnega kadra, ki bi lahko pospešil razvoj plavalnega športa. spešil razvoj plavalnega športa.

kje so ladje im

BELA KRAJINA je prispela 24. avgusta v ZDA
BIHAC je na poti iz Casablance proti Nizozemski
BLED je 17. avgusta prispel v New York, kjer raztovarja tovor
BOHINJ je 23. avgusta odplul proti Reki
BOVEC je prispel 21. avgusta iz New Yorka v Tangler, potem bo odplul proti Savoni, Genovi, Palermu, Solunu, Benetkam in Reki
DUBROVNIK je prispel 16. avgusta iz Rotterdama v Leningrad
GORANKA manipulira s tovorom v pristaniščih ZDA
GORENJSKA je 17. avgusta priplula na Reko, kjer natovarja tovor za Aleksandrijo
KOROTAN je odplul 17. avgusta iz Port Saida proti Bombayu, Karačiju, Hong Kongu
LJUBLJANA je 17. avgusta odplula iz Sibenika proti Zdanovu
MARTIN KRPAN naklada tovor v Milosu za Pulo
PIRAN je na poti iz New Orleansa proti Japonski
POHORJE je 16. avgusta prispela v Benetke, kjer raztovarja tovor ROG je 26. avgusta priplul iz Port Saida v Aden
TRBOVLJE manipulira s tovorom v japonskih pristaniščih
ZELENGORA je 19. avgusta priplula iz Benetk v Ploče

JESENSKI PROBLEMI KMETOVALCEV ZGORNJEGA PODROČJA KOPRSKEGA OKRAJA

Letos pričakujejo v Brkinih, valovitem gričevnatem področju zahodno od Ilirske Bistrice, bogato sadno letino. Kmetijski strokovnjaki namreč cenijo, da bodo Brkinci pridelali približno 900 do 960 vagonov jabolk, sliv in hrušk.

Največ bo dala Vremska dolina, vasi Jelšane, Janeževo brdo, Smrje in Prem, pa tudi drugod bo obilo pridelka, zlasti na območju pivške kmetijske zadruge, tjer bo kakovost sadja verjetno ajboljša.

Vodja ekonomske enote za odkupno dejavnost pri KZ Ilirska Bistrica Anton Ciril je v zvezi z letošnjim pridelkom sadja in njegovim odkupom med drugimdejal:

»Na območju naše zadruge bomo imeli letos več kot 700 vagonov sadja, od tega okrog 600 vagonov jabolk. 90 vagonov sliv in 31 vagonov hrušk. Razumljivo je, da tako dobre sadne letine ne bo lahko vnovčiti, zlasti še, ker bo približno 80 odstotkov vseh tržnih presežkov slabše kakovosti. To sadie pa je namenjeno v glavnem 79 predelavo in naši komercialisti so v stalnih stikih s podietji Fructus v Kopru, Delamaris v Izoli in Fructal v Aidovščini. Dosedanji podatki kažejo, da bo šlo v promet približno 50 odstotkov vsega pridelka in če bo ena ugodna, morda še nekaj

In kakšna bo letos odkupna cena za industrijske slive in industrijska jabolka?

»Slive bomo verjetno prodali po ugodnih cenah. Slabše bo z industrijskimi jabolki, ker ima predelovalna industrija mnogo ponudb iz Štajerske in tudi iz drugih republik.«

– Kaj pa oskrba domačega

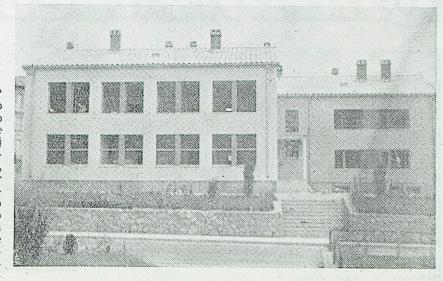
»Mi si predvsem prizadevamo, da bi navezali kar najboljše trgovske stike s kvarnersko obalo, to je z Reko, Zadrom, Bakrom, Crikvenico. Kraljevico, Opatijo itd. Zato se sedaj pogajamo, naj bi predstavništvo šempetrske zadruge na Reki prevzelo prodajo našega sadja na reškem trgu,«

S kmetijskim tehnikom Jožetom Mundo pa se je razvil razgovor okrog sušilnic sadja. Med drugim je v tej zvezi dejal, da so na področju občine Ilirska Bistrica večje sušilnice sadja; tako na primer jo ima Tovarna organskih kislin in njena kapaciteta je približno 60 vagonov v dveh mesecih. Druga sušilnica je v Gradišču pri Obrovu, s katero pa zadruga nima poslovnih stikov. Vzrok za to je predvsem v znatno dražjih storitvah, ki jih nudijo majhne sušilnice in zato je težko pričakovati v majhnih predelovalnih obratih ustrezno rentabil-

Računovodja zadruge Karel Kregar je omenil, da po zagotovilih iz Beograda in banke v Ilirski Bistrici ne bo posebnih težav z odkupnimi krediti.

Kaj so nam torej pokazali raz-

govori z zadružnimi delavci? Predvsem to, da bo kvalitetno sadje našlo dovolj odjemalcev po ugodnih cenah, za sadje slabše kakovosti pa bo nekoliko bolj trda. Priporočljivo bi bilo. in tega se v zadrugi dobro zavedajo, da bi pospešili napore za kar največjo oddajo sadja v industrijsko predelavo, na čeprav bodo odkupne cene letos nekoliko manj ugodne, ker je ponudba nadpovprečna. In drugo: letošnje leto nas zopet opozarja, da morajo brkinski sadjarji tudi zastarelim în izčrpanim nasadom posvetiti večjo pozornost in zato pospešiti akcijo za obnovo sadnih plantaž,

Te dni bo vseljiva v Ilirski Bistrici stavba podružnice okrajnega Zavoda za socialne zavarovanje. V hiši bodo razen lepih upravnih prostorov še tri družinska stanovanja, namenjena uslužbencem Zavoda in zdravstvenim delavcem

PRAVILNA UREDITEV NOTRANJIH ODNOSOV —

K K HITREJSEMU NAPREDKU

Ob sprejetju novih pravilnikov v KZ Postojna

Kolektiv postojnske zadruge je strnil predloge večmesečnih razprav, ki so jih imeli v zadružnem svetu, upravnem odboru in v zborih proizvajalcev ekonomskih enot, v dva pravilnika: v pravilnik o organizaciji in poslovanju in pravilnik o delitvi cistega dohodka.

Vsekakor bo koristno, če bomo z osnovnimi značilnostmi obeh pravilnikov, ki urejeta gospodarske in človeške odnose v zadrugi skladno z novim gospodarskim sistemom, seznanili tudi druge gospodarske kmetijske organizacije; seveda pa se pri tem zavedamo, da ima vsaka naša zadruga svojstvene pogoje dela in da morajo pri sestavi in sprejemanju novih pravilnikov upoštevati predvsem lastne pogoje in razmere.

vih pravilníkov upostevatí predvsem lastne pogoje in razmere.

Tudi sami člani postojnske zadruge pravijo, da njuna pravilnika nista nekaj dokončnega, saj bo le praksa pokazala, kaj je v njiju resnično dobrega in kaj bo treba še izpopolniti tam, kjer so še pomanjkljivosti in vrzeli.

Po pravilniku o organizaciji in poslovanju so dejavnost zadruge razdelili v 7 ekonomskih enot: kmetijstvo, gozdarstvo, pitališče, posestvo Planina, mesnica, mlekarna in administrativno-računovodski servis. Te enote imajo tudi svoje samoupravne organe-zbore proizvajalcev, ki imajo naslednje pristojnosti: volijo in razrešujejo predsednika zbora proizvajalcev, sprejemajo pravilnik o razdelitvištega dohodka med sklade in osebne dohodke, sklepajo o sprejemanju in odpuščanju delavcev v ekonomski enoti, upravljajo z lastnimi sredstvi in skladi, sprejemajo proizvodni plan, pravico imajo, da ekonomsko enoto razdelijo na eno ali več obračunskih enot ter odločajo tudi o njenem obstoju.

Takšen pravilnik o organizaciji in

Takšen pravilnik o organizaciji in

poslovanju je seveda nujno narekoval tudi sprejem ustreznega pravilnika o delitvi čistega dohodka med sklade in osebne dohodke.

V kmetijski ekonomski enoti so se na primer odločili, da bodo 20 odstotkov čistega dohodka namenili skladom, 80 odstotkov pa za osebne dohodke. Razmerje o gozdarstvu je 26 odstotkov za sklade, 74 odstotkov za osebne dohodke, v pitališču 36 odstotkov za sklade in 64 odstotkov za osebne dohodke.

Vsakdo se bo seveda vprašal, od-kod takšno različno razmerje delit-ve čistega dohodka med posamezni-mi ekonomskimi enotami. Zatrdili so nam, da temelji takšno različno raz-merje med skladi in osebnimi dohod-ki na osnovnih postavkah proizvod-nega plana ekonomske enote.

nega plana ekonomske enote.

Razumljivo je, da je določitev tega razmerja izrednega pomena, ker je od njega odvisno, koliko ustvarjenih sredstev bodo lahko namenili za nadaljnji pospešeni razvoj proizvodnje in koliko za osebne dohodke. Ekonomske enote imajo vsaka zase tudi pravilnik o delitvi sredstev na osebne dohodke, ki temelji seveda na nagrajevanju po delu. Med letom prejemajo člani ekonomske enote le akontacije, ob zaključku poslovnega leta, ko ugotovijo poslovni učinek, pa si razdelijo še preostanek čistega dohodka.

Ko sem si ogledoval osnovna nače-la pravilnika o delitvi čistega dohod-ka, sem ugotovil, da so predvideli za ekonomsko enoto, ki se ukvarja z živinorejo, plansko izgubo. Kdo pa naj krije to izgubo in za koliko časa? Povedali so mi, da je zadružni svet sprejel sklep, da se tej ekonomski enoti dá dotacija. »Ampak takšno do-tiranje ne more biti trajna rešitev?« sem dalje poizvedoval.

Srečko Košnik in dodal: "To smo predvideli samo za letos, v prihodnje pa bo morala tudi ta ekonomska enota preiti na aktivno poslovanje, ko-

POMORSTVO ŠT. 6-7/61

Tudi v poletni dvojni številki je Slovensko Primorje dostojno zastopano. Rudo Goljak razvija v njej perspektivno sliko: Koper — središče slovenskega pomostva; Francè Bevk objavlja zanimivo Ribiško zgodbo s slovenske obale onstran Trsta; med knjižnimi prispevki pa je še odlomek iz romana Jean Lee Latham » Srečno, kapitan Bowditch«, ki ga je izdala Primorska založba Lipa v Kopru v prevodu Gojmira in Dušice Kokol, s čimer je obogatila še vedno skromni izbor del s pomorsko tematiko v slovenski književnosti.

ni izbor del s pomorsko tematiko v slovenski književnosti.

V ostalem prevladujejo več ali manj strokovni članki. Navajamo le nekatere: Položaj na svetovnih pomorskih tržiščih in vprašanja nadaljnjega razvoja in izkoriščanje mašega pomorskega brodarstva. Nekaj vprašanj o razvoju našega pomorskega gospodarstva. Mala obalna plovba v luči novih gospodarskih meril. Vprašanje zaščite domaće zastave. Svobodna cona v reški luki. Zgrajen je prvi ladijski motor v ladjedelnici 3. maj. Pomorski kaleidoskop. Vse bogato ilustrirano. Omenjamo še: Prof. dr. Ivo Rubić, osmrtnica po znanem jugoslovanskem geografu, raziskovalcu Jadrana in njegovem velikem propagatorju, doktorju ljubljanske univerze. Opisan je stari Bark Kraljevica, zanimive so »Zahteve, izražene s stavko«. V književnem delu črtica Ljuba Brgića »Barba Toni« ter misli Sonje Zelatič »Pomorščaki«. Sledi še pregled novih časopisov in knjig v pomorstvu, pa Primorska kronika ter vesti iz vojnih mornaric. List zaključujejo poročila iz uprave pomorstva.

likor pa bi se še pojavila pri njej izguba, bo moral njen kolektiv najeti pri drugi pozitivni ekonomski enoti posojilo in ga seveda tudi vrniti.«

Ekonomske enote postojnske zadruge imajo tudi svoje lastne sklade, izjema je le rezervni sklad, ki je ostal še centraliziran. Če pa katera koli enota ne rabi investicijskih sredstev v določenem razdobju, jih lahko posodi drugi, ki jih mora pozneje vrniti. Omenimo naj še, da tudi administrativno-računovodski servis deluje kot ekonomska enota zase in da svoje delo opravlja pogodbeno za vse enote, ki sorazmerno prispevajo tudi za njegovo vzdrževanje.

To so seveda le nekatere temeljne

To so seveda le nekatere temeljne značilnosti obeh pravilnikov postojnske zadruge.

Vendar pa je že iz teh bežnih ugo-tovitev na dlani, da so odločanje in gospodarjenje prenesli na kolektive ekonomskih enot, ki že zdaj dobro po-znajo ne le svoje pristojnosti in pra-vice, ampak tudi dolžnosti in odgo-vornosti. Prav na njihovo pobudo so namreč že ob začetku ugotovili, da imajo že lijudi preveč da so nekataji namreč že ob začetku ugotovili, da imajo 26 ljudi preveč, da so nekateri stroji slabo izkoriščeni; prodali so 3 osebne avtomobile in poostrili so merila rentabilnosti v posameznih ekonomskih enotah. O glavnih izkušnjah in rezultatih, predvsem pa o skupnih naporih za večjo in cenejšo proizvodnjo, pa bomo lahko poročali, ko se bo gospodarjenje po novih načelih in merilih, ki so jih izoblikovali v obeh pravilnikih, začelo še uspešneje razvijati in poglabljati: ab

Nemara ni igre, ki bi bila med taborniki bolj priljubljena, kakor je »nožkanje«

NA OBISKU PRI KOPRSKIH TABORNIKIH V DOLENJSKIH TOPLICAH

Tamkaj pri njih je zrak - res zrak

Kadarkoli sem se odpravil na »te-ren«, da bi o nečem pisal, sem si zmerom že vnaprej ustvaril predsta-vo o tem, kar naj bi videl ali slišal. Nedolgo tega sem obiskal tabornike pdreda Srebrnega galeba iz Kopra, ki so letovali v Dolenjskih Toplicah. Po poti sem ugibal kaj bom videl in ki so letovali v Dolenjskih Toplicah. Po poti sem ugibal, kaj bom videl in kakšen bo prvi vtis. Bodo doma ali na izletu? Imajo tabor v kakšnem gozdu in jih bo težko najti? Ko pridem v Toplice, bom moral na vsak način najprej na pošto. Tam bodo gotovo vedeli, kam so se vgnezdili. Tako sem premišljeval, ko sem se peljal iz Novega mesta. Vreme je bilo jesensko. Lil je dež in po hribih so se vlekle težke megle. Nenadoma sem skozi okno opazil množico šotosem skozi okno opazil množico šoto-rov. Tukaj so, sem pomislil, na po-što mi torej ne bo treba. Stopil sem z avtobusa in se pokril

Stopil sem z avtobusa in se pokril z aktovko.

Dober dan! Od kod pa vi?« Pod dežnikom je stala znanka iz Kopra, ena izmed vodij tabora. Nisva si niti dobro stisnila rok, ko sem od začudenja že razpotegnil obraz. Taborniki so na izletu! Lepa reč! Kdaj se vrnejo? Ena skupina danes zvečer, druga pa jutri popoldne. Mlajši so odšli v Metliko, starejši pa na Gorjance. Krenila sva na stezo, ki vodi proti gozdu. Ze od daleč je bilo slišati klic, ki je za življenje na taboru več kot značilen: »Hej, dežurni! Po vodo!« Po vodo!«

Po vodol«

Kljub vsemu je ostalo precej tabornikov doma. V »gospodarskem šotoru« sta dve dekleti luplii kumarice, fanta, ki sta se odpravljala k izviru po vodo, sta si sposojala vetrovki s kapuco, ostali pa so poležavali v šotorih in očividno čakali, kdaj bo kosilo, čeprav so šele dobro pozajtrkovali. V slabem vremenu je človek resnično brez fantazije in brez pravega poleta. Drugače pa je tod živahno. Imajo gozdno šolo, v kateri se pripravljajo na izpite, veščine, pojejo taborniške pesmi in se učijo novih. Hodijo se kopat, igrajo bad-

minton, odbojko, rokomet, urejujejo tabor. Dela je ničkoliko. To vedo najbolj tedaj, ko so dežurni in pomagajo v kuhinji. Večkrat gredo tudi na izlete. Bili so na Rogu, kjer so obiskali »Bazo 20« in Mirno goro. Ogledali

li »Bazo 20« in Mirno goro. Ogledali so si Novo mesto, Crnomelj, Metliko. V Dolenjskih Toplicah je letos letovalo v dveh izmenah — vsaka dzmena je trajala tri tedne — blizu 100 tabornikov. V zadnji izmeni je stanovalo v 20 šotorih več kot 60 tabornikov. Kraj je lep in miren. Vsenaokrog se širijo gozdovi in tukaj je zrak res — zrak.

Tabor ima obliko nepravilnega kroga Na enem kraju je vhod. na druga na druga kraju je vhod. na druga kraju se se si na kraju je vhod. na druga kraju kr

ga. Na enem kraju je vhod, na dru-gem kuhinja, sredi tabora pa stoji

visok drog z zastavo. Kadarkoli taborovodja zabrlizga na piščalko, se taborniki po vodih postroje okoli zastave. Dvakrat na dan — zjutraj in zvečer — morajo priti v zbor v krojih. Tedaj dvigajo ali spuščajo zastavo. Na vačenem zboru se pomenjio jih. Tedaj dvigajo ali spuščajo zastavo. Na večernem zboru se pomenijo o važnih vsakdanjih stvareh. Taborovodja pove glavne napake, ki so jih za dne zagrešili (recimo: šotor »Super old poušterčkov« je še vedno slabo urejen, nekatere postelje so podobne grobovom). Obravnavajo morebitne (zelo redke) prestopke, prestopnike in predlagajo kazni ter se pogovore o programu dela za naslednji dan. Nato se zmenjata dežurna voda. Vod, ki preda dolžnost, iz-

Dan se začne in konča z dviganjem zastave

roči naslednikom svojevrsten simbol velikansko kuhalnico. Tajnik prebere imena stražarjev. Tabornik, ki
se je čez dan posebno izkazal, spusti
ali dvigne zastavo. Zadoni odredova
himna. Okrog pol desetih zvečer zasieka sižkalko malk. Incedela se piska piščalka — molk. In odslej se po taboru sprehajata le stražarja ... Tako gre iz dneva v dan. Tri tedne. Ceravno se zdi ta red nekam tog, je na taboru le redkokdaj dolgočasno. Kdor je taboril enkrat, bo napravil vse, da bi šel na tabor še drugič.

napravii vse, da 61 sei na tabor se drugič.

Clovek si najbolj zapomni tisto, kar je nenavadno in zato se taborniki najraje spominjajo tistih dni, ko so imeli za večerjo »šmorn« ali ko so doživeli napad. Napadi pa so ponoči in zaradi tega je najbolj imenitna dožnost — biti stražar. Vsaj sprva. Stražarji čuvajo imovino in svojo čast — zastavo. Prežijo na šume, ki bi utegnili biti podobni stopinjam. Vsak hip se lahko kdo prihuli do droga in vzame zastavo. To je treba preprečiti. Ustreliti z ročno svetilko in spraviti na noge ves tabor. Toda napadi so redki. Čas se vleče po polževo. Nekoč se je tabornici, recimo da ji je bilo ime Gorska roža, zazdelo, da je njen čas že davno potekel. Stopila je v šotor in zbudila naslednika. Stresla ga je za rame in mu Stopila je v sotor in zbudila hasied-nika. Stresla ga je za rame in mu šepnila: »Vstani! Na stražo!« Volk se je pretegnil in jo zabodeno pogledal. »Na stražo pojdi!« ne popusti Gorska roža. »Tvoja vrsta je!« »Komaj sem se ulegel...« »Cas je. Ura je polnoči.« »Kako veš, da je polnoči, saj nimaš ure.«

ure,«
»Po zvezdah,« »Po zvezdah.«

Volk je zazehal, vstal in stopil na plano, Pogled mu je nehote zablodil proti zvezdam, toda nebo je bilo temno in oblačno. Kakšne zvezde je videla Roža in kako je po njih ugotovila, da je polnoči? Morda je bila ura šele enajst, kdo ve?

Na taboru imajo zvezek, ki ga popudijo vsekemu gostu da bi se vani

nudijo vsakemu gostu, da bi se vanj

vpisal. Lep čas sem listal po tem zvezku. Naštel sem okoli sto obiskovalcev, domačih in tujih. Njihova mnenja o taboru in koprskih tabornikih so laskava. Nekatera sem si tudi izpisal:

izpisal:

Dr. Adolf Cuvaj (Zagreb): Zavidam vam, što vam se pruža ono što mi stari u svojoj mladosti nismo imali. Mathilol Vancel (Pariz): J'ai visité avec plaisir et admiration le camp de Dolenjske Toplice où je fus tres bien accueillé. (Z veseljem in občudovanjem sem obiskal(a) tabor v Dolenjskih Toplicah, kier so me lepo spreskih Toplicah, kier so me lepo spres skih Toplicah, kjer so me lepo spre-

jeli.)
Fontanot V. (Trst): Sono molto contento di aver visitato il vostro campeggio perchè siete tutti molto disciplinati e gentili. (Zelo sem zadovoljen(na), da sem obiskal(a) vaš tabor, saj ste vsi tako disciplinirani in prijezni)

jazni.)
Ivan Silič (Koper): Prijetno prese-nečata red in čistoča.
Dr. Albin Juhart (sodnik Vrhovnega sodišča — Ljubljana); Zelo dober

vtis.

Notig Srečko (Zagreb): Rado bi ostao u vašem logoru.

Kolikor je bilo obiskovalcev, toliko je bilo tudi mnenj, vsi pa so se strinjali s tem, da je bil tabor odličen, taborniki pa še boljši. (tsl)

Dečka Dan Grinstead in Terry McManns iz Washingtona v ZDA sta skonstruirala poseben čoln (na sliki), ki ga poganja-ta sama s hojo po notranjem obodu. Z njim dosežeta do tri vozle bit-osti na uro

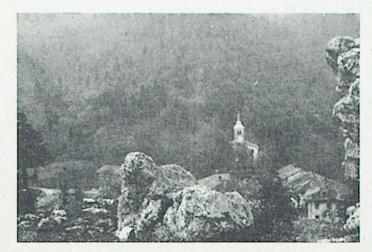
Sekira in kozica skupine prvih partizanov na Primorskem.
Kozico je hranila Antonija
Kante, sekiro pa je že leta
1941 shranil, medtem ko je
partizanom izročil drugo,
Franc Čehovin
iz Gornje Branice

LETOS VENDARLE

Lovska zveza Koper si že nekaj let prizadeva, da bi za področna lovišča nabavila nekaj žive divjadi za osvežitev krvi. Ker že deset let ni od drugod prišla nobena žival v lovišča, so postali zajci precej oslabeli in podvrženi raznim boleznim, čeprav je njihovo število več kot zadovoljivo. Kaže pa, da bo letos problem zadovoljivo rešen, ker je Zvezi uspelo skleniti pogodbo za dobavo 500 živih zajcev iz pomurskih lovišč. Zajce bo decembra in januarja dobavil Zavod za gojitev divjadi »Fazan« iz Beltincev pri Murski zan« iz Beltincev pri Murski Soboti in bodo vloženi v ko-prska lovišča po vnaprej do-ločenem razporedu.

PRISEBNOST

Neki milanski lopov je imel čudno smolo. V kavarni je ukradel mladi ameriški turistki torbico, v kateri ie bilo 100 funtov šterlingov. Nemalo je osupnil, ko so ga že čez slabo uro policisti potrepljali po rami in odvedli v zapor. Zadeva je bila navadna. Turistka je takoj opazila, da ji je izginila torbica. Meni nič tebi nič je pograbila s sosednje mize fotoaparat in slikala falota, ki je z njeno torbico v roki odhajal iz lokala. Policija je film takoj razvila in lopova identifici-

Livško sedlo (695 m) je vabljiv letnozimski turistični kraj, z lepimi razgledi in blago klimo. Pozornost obiskovalcev vzbuja okrog 75 metrov dolg predor, ki je že v prvi svetovni vojni služil za zaklonišče pred zračnimi napadi. Za časa angloameriške okupacije guverner AAVU v Kobaridu ni hotel izdati dovoljenja, po 25 letih narodnega zatiranja, obnovljenemu prosvetnemu društvu »Planika«, da bi imeli slovensko kulturno prireditev bodisi v »Oli bodisi na prostem. Iznajdljivi vaščani pa so šli pod zemljo in uredili v predoru ljudski oder, na katerem je nastopala dramska družina. Ob cerkvici vaščani s ponosom pokažejo več kot 500 let staro vaško lipo, katere sedem krepkih mož ne more objeti. V bližini vasi na Poljanah pa obsikovalci lahko vidijo v živo skalo vsekan še dobro viden mejnik iz Napoleonovih časov, to je francoski in beneški grb

PSARNA ZA ISTRIJANE

Domovina istrskega goniča e že po njegovem imenu Domovina istrskega goniča je že po njegovem imenu Istra, vendar pa je bilo vzgoj-no središče za tega vsestransko uporabnega lovskega psa za časa italijanske okupacije Istre v Sodražici na Notranj-skem. Da bi spet osposobili to pasmo, je Lovska zveza Koper sklenila ustanoviti lastno psar-no za istrske goniče in je v ta skienila ustanoviti lastno psarno za istrske goniče in je v ta
namen že odredila potrebna
finančna sredstva in bo plemenjake nabavila iz najboljših
dosegljivih legel. Psarna bo
na področju rižanske lovske
družine.

POTREBEN UKREP

V zadnjih letih so se v ugod-nih pogojih in dobrem gospo-darjenju obalnih lovskih drunin pogojih in dobrem gospodarjenju obalnih lovskih družin na Koprskem tako razmnožili fazani, da predstavljajo že resen problem, ker povzročajo precejšnjo škodo na
kmetijskih pridelkih, posebno
na paradižniku in grozdju
(čeprav mnogi kmetovalci tej
perjadi pripisujejo tudi vso
škodo, ki jo na grozdju povečini napravijo kosi). Se bolj
resen problem je nenehno rastoče spolno nesorazmerje pri
fazanih, ker so fazanke vse
leto zaščitene. V sporazumu z
Lovsko zvezo Koper so zdaj
obalne lovske družine vložile
na Državni sekretariat za
kmetijstvo in gozdarstvo prošnjo za dovolitev odstrela fazank v letošnji lovni sezoni.

ZAKON JE ZAKON

Stari zakon države Masschujets najstrože prepoveduje, da bi kokoši nosile — hlače. Za-kon je resda smešen, še bolj smešno pa je dejstvo, da ta zakon še vedno velja.

MAJHEN VZROK, VELIKE POSLEDICE

V lanskem letu so zabeležili v New Yorku 5.063 požarov, ki so jih povzročili otroci, ko so se igrali z vžigalicami. To je petina vseh požarov v New

- Oprostite, mi lahko poveste, kdaj bo nastopila plima?

DRAGOCENOST

Nathan Boya, eden od petih drznežev, ki so se spusitli po niagarskih slapovih in ostali živi, je dal svoj sod na draž-bo. Začetna cena: 3000 dolar-

25. avgusta 1961 • ZADNJA STRAN • LETO X - ST. 35

Pred praznikom sežanske komune

ERVIN DOLAJAN-JANEZ, vodia prve partizanske skupine na Primorskem. Rodil se je 13. aprila 1923 v Trnovem pri Ilirski Bistrici, Se zelo mlad je emigriral v bivšo Jugoslavijo, kjer se je povezal z delavskim gibanjem. V SKOJ je bil sprejet že v rani mladosti, leta 1940 pa v KPJ. Po nekajmesečnem bivalju na Priporskem, kamor je prišci z osebne Izkaznico na ime Janez Kranje v četici, ki je po nalogu CK KPS in Glavnega štata slovenske parti zanske vojske odšla iz partizanskeg sopojna Mokrcu, so bili še: Milko Puntar, Peter Čelik, ivan Sancin, Franc Čagar, Benjanim Čehovin in Slavko Likar Se: Milko Puntar, Peter Čelik, ivan Sancin, Franc Čagar, Benjanim Čehovin in Slavko Likar Milko Puntar, rojen na Proseku pri Trstu 2. avgusta 1906. Po poklicu je bil kovač in potapljač. Pritisku fašističnega delođajalca, naj se vpiše v fašistične organizacijo in pointalijanci svoj pri imek, ni klonil, pač pa je raje zbežal v Jugoslavljo. Ze pred vojno je bil sprejet v Partijo in v avgustu 1941 se je že med prvimi znašel v partizanskem logoru na Mokrcu. Bil je komisar Dolganov je bil krojač. V Dolganovi skupini je bil mitraljezec in v juliu 1942 je bil imenovan za komandirja Tolminske čete. Po celodnevni srditi borbi s fašisti je padel 24. decembra 1942

IVAN SANCIN-JOVO, rojen 2. januarja 1913 v Dolini pri Trstu. V Juoslavljo je pribežal iz Trsta, kjer je bilo zbirno mesto mobilizirancev za italijansko vojsko, ki naj bi operirala v Afriki. Ko ga je po okupaciji začela zasledovati italijanska policija zaradi ebiranja hrane in drugih sredstev za partizane, se je zatekel v ilegalo, nato pa se je pridružil Dolganovi skupini in z njo prišel Dolganovi skupini in z njo prišel Dolganovi skupini in z njo prišel postovnik-Kajuh. Iz Celja je pred Nemci pribežal v Ljubljano in čele je postati partizan na Primorskem. Zato se je pridružil Dolganovi skupini in padel februarja 1942 pri Cerknem BENJAMIN ČEHOVIN iz Čehovinov pri Gornji Branici. Leta 1934 se je umaknil preganjanju italijanski posnova ujeli in ga zaprili v tr-Žaških zaporih, kjer se oga

VOHUNSKI ROMAN IZ II, SVETOVNE VOJNE

»Srečno pot, major,« je rekel Dementjov potrto. »Jaz grem spat.«

»Kdaj odhaja vaš transport?«

»Ob polnoči.«

Dementjov je stopil na ulico in pohitel domov.

»Položaj se je nekolikanj razbistril,« je razmišljal. »Mölchova tolpa beži. Zakaj ne vzamejo s seboj še mene? Samo ena razlaga je: Mölch se hoče otresti vseh ljudi, ki poznajo njegov posel v mestu. Tolikanj bolje, da Ruckert res ni Ruckert. Mölch bi mu lahko rekel: »Oddelek je končal svoje delo in vi, kapetan, mi niste več potrebni.« Le zakaj se tako igra... »Pojdite, odpočitje se, jutri pa spet na delo!« Mar ne tiči za tem kakšna past? Priča neha biti nevarna šele takrat, ko je mrtva. Ne bi bilo treba iti na stanovanje. Kam naj gre?«

Njegovo presojanje je bilo točno. Pol ure potem, ko je Mölch odpustil Dementjova, se je razgovarjal z Brandtom. Resnično, Brandt je pohvalil Ruckerta, Mölch je pa z zadovoljstvom omenil Lemcka. Tako se je začel razgovor, v katerem je bila v eni minuti odločena Dementjo-

Brandt ga je zajedljivo vprašal:

»Nameravate vzeti s seboj tudi Reckerta?«

Mölch je molčal in kimal z glavo.

»Ne, Brandt. Vključeni smo v preveč občutljivo igro, da bi si lahko privoščil kakršnokoli tveganje. Ruckert ni človek našega kova.«

»In če bo ostal živ, bo začel lepega dne govoriti . . . « Brandt je prekinil Mölcha.

»To je vaša skrb. On ne bo nič govoril.«

Za hip je umolknil in dodal:

»Hkrati s tem poberite tudi slike v njegovem stanovanju. Čudno, da v tej norišnici nisem pozabil na to ke-

To je bilo vse. Zadeva z Ruckertom je bila opravljena in začela sta govoriti o drugih stvareh.

Po kosilu se je vrnil polkovnik Dovgalev v svoj oddelek in kakor vedno, se je tudi tokrat pomudil v oddelku za vezo.

»Je kaj novega?«

»Ne.« Radiotelegrafist je vedel, na kaj misli polkov-

»Še naprej pazno poslušajte.«

Tega stavka radiotelegrafist ni slišal prvič.

Vrata za polkovnikom so se zaprla. Radiotelegrafist si je popravil slušalke in položil prste na register sprejemnika.

Eter je bil poln signalov sovražnikovih in naših radijskih postaj. Sem in tja se je skozi kaos zaslišal glas znane postaje. Zdelo se je, da v tem hrupu ni moč niče-sar razumeti. Toda radiotelegrafistovo uho je bilo napeto in je čakalo, kdaj se bo v etru pojavil Dementjovov poziv. Ko bi zaslišal njegov glas, bi ga razpoznal kakor v popolni tišini, se mu je dozdevalo.

Polkovnik Dovgalev je sedel za mizo in pogledal telefon. Ob tem času se je običajno oglasilo poveljstvo.

Telefon je zazvonil.

»Tukaj Dovgalev. Ničesar ne vemo. Dan in noč prisluškujemo. Hvala.«

Ko je spustil slušalko na vilice, je potegnil k sebi poročilo obveščevalne službe skupaj z razporedom fronte. Poročilo je govorilo o tem, da se je začela evakuacija vojaštva iz obkolitvenega obroča. »Zakaj se Dementjov ne javlja? Je padel? Poslal je eno samo negotovo poročilo in nič drugega.«

Najsi si je polkovnik še toliko prizadeval, da bi odgnal takšne misli, so ga vendar neprestano preganjale. Radiotelegrafist je ves razburjen planil v kabinet in pozabljajoč na vojaška pravila, kriknil:

»Dementioy!«

Polkovnik je vzel knjižico s šiframi. Roke so mu podrhtevale.

»Hvala, pojdite,« je rekel in se zatopil v radiogram. »Govori 11-17. Govori 11-17. Danes zvečer odide prvi transport. Povelje je nepričakovano. Ostanite pri aparatu.« Nekaj trenutkov nato je dvignil Dovgalev telefonsko

slušalko in govoril s poveljstvom.

Ni minilo niti pet minut in poveljstvo je že izdalo povelje korpusu bombnikov.

Nekaj trenutkov kasneje so v štabu korpusa ob vojaški karti že stali komandir korpusa, načelnik štaba, piloti in ekipe treh bombnikov. Proučevali so položaj, v katerem je transport nemškega vojaštva.

Ko je odšel od Mölcha, je prišel Dementjov do zaključka, da se je mahoma znašel v nevarni kaši. Če je dal Mölch resnično ukaz, da ga likvidira, kakor je sklepal, je vrnitev domov tvegana, zakaj najpripravnejši kraj za likvidacijo je bilo njegovo stanovanje.

Dementjov je imel točno informacijo o odhodu prvega transporta. Njegova dolžnost je predvsem v tem, da to čimprej sporoči svojemu polkovniku. Radijski oddajnik je pa v stanovanju.

Skoraj celo uro je pohajkoval po mestu in se naposled odločil. Odkrito povedano, za to se je bil odločil že v prvih trenutkih, vendar je hotel svoj načrt za primer nepredvidenih dogodkov podrobneje proučiti. Njegov načrt je bil takšen: iti domov, vzeti oddajnik, skriti se nekje v mestu in od tod predati radiogram, potem pa predati kovček v garderobo hotela »Bristol«. Zjutraj se bo javil v Mölchov oddelek. Če bo v stanovanju zaseda, bo vsaj kot vojak častno padel. Pri izpolnitvi načrta ga ni strašila misel na smrt. O smrti je mislil Dementjov le kot o nekakšni prekleti okoliščini, ki bi mu branila izpolniti nalogo.